

GRUNDAD 1987 · En del av Lokaltidningen Mitt i Direkt
NUMMER 47 · 27 NOVEMBER–3 DECEMBER 2021

KRÖNIKA. "Julbelysningen minner om att vi går mot ljusare tider"

SID. 2

Skärholmen

MED SÄTRA · BREDÄNG · VÅRBERG

HEMMA.

Gör det själv:
Hemma-
fixarens
bästa
julpyssel

SID. 17

Skärholmen först med äldre fältare

NY TAKTIK. Fältassistenter för ungdomar är vi vana vid. Men nu ska även Skärholmens äldre sökas upp av representanter från stadsdelen. "Många äldre är ofrivilligt ensamma", säger omsorgschefen.

SID. 6

SKJUTNINGAR.

Föräldragrupp
ska få fler att
engagera sig
mot våldet

SID. 4-5

NYTT ALBUM.

Sätrabo släpper
jazziga toner
för juletid

SID. 8

BUDGET 2022.

Het debatt
i kommun-
fullmäktige om
kriminaliteten

SID. 12

Tillbaka till barndomen

FÖRORTSKÄRLEK. Konstnären Paula Urbano har färdats tillbaka till sitt barndoms Skärholmen i sin nya utställning: "Det var en sådan idyll på 80- och 90-talen."

SID. 10

FOTO: SACHARIAS KÄLDÉN

#ETTSTHLM. "På SFI lär man sig att skriva, på jobbet övar man på att prata"

SID. 14

TOMAS MÄKLARBYRÅ

*Din lokala mäklare i Söderort –
ett familjeföretag i tredje generationen!*

Ring oss för kostnadsfri värdering!

08-646 57 00, 08-97 17 50. www.tomasmaklarbyra.se

Snart tittar de hånfulla tomtarna på mig med värme

HELGENS KÄNSLA

LUGN. Just nu. Men lugnet bedrar, snart kommer stressen över de där julklapparna som ska fixas, pepparkakorna som borde bakas och julpyntet som ska upp. Men det tar vi i sista sekund, i vanlig ordning.

Den där jäkla skärmläckaren! Jag har precis kommit in till jobbet, för första gången under det nya året 2021. Jag tittar upp på en av de tre stora skärmarna som finns på redaktionens väggar. Två clip art-tomtar tittar hånfullt på mig. Snöflingor faller ner på granar och klappar. I mitten står de fasansfulla siffrorna och de deppiga orden: 347 dagar, 15 timmar, 32 minuter och 3 sekunder kvar till jul.

I flera veckor räknas dagarna ner innan skärmläckaren byts ut.

Det blir vår, sommar och höst. Sedan dyker nedräkningen upp igen. Den här gången inte lika nedslående, men ändå: 74 dagar kvar till jul. Fortfarande alldeles för långt bort! November närmar sig, mörkret börjar lägga sig över Stockholm och regnet duggar ner i ansiktet för att påminna om att vi nu går in i det långa vinterhalvåret.

Stegen blir lite lättare när julbelysningen minner om att vi går mot ljusare tider.

Men så plötsligt händer det. November känns mindre grått. Stegen blir lite lättare när julbelysningen minner om att vi går mot ljusare tider, mot en hållpunkt som bryter av den grå vardagen och en högtid som äntligen kan firas tillsammans med nära och kära.

Och på måndag kommer jag mötas av den där älskade, jäkla skärmläckaren – och den här gången kommer clip art-tomtarna titta på mig med värme i blicken:

24 dagar, 15 timmar, 32 minuter och 3 sekunder kvar till jul!

MATILDA KLAR

Redaktör

Prata med mig!

matilda.klar
@mitti.se

MITT MEST LÄST • MITTI.SE/SKARHOLMEN

- 1) Bil körde in i kök i Vårberg
- 2) SL köper in 300 elbussar till södra Stockholm
- 3) Skärholmsbo kan få Augustpriset

Få dina snabba lokala nyheter direkt på webben • Mitti.se

FRÅGAN • När och hur julpyntar du?

Alex Lundquist, 43, Bredäng:
– Helst inte alls. Jag tycker inte att det behövs. Men jag firar jul.

Ulrika Gustafsson, 66, Skärholmen:
– Jag julpyntar inte alls. Jag firar inte jul. Men jag kan köpa en hyacint eller julblomma.

Julia Barne, 35, Midsommarkransen:
– I början av december. Vi har julstjärna i fönstret och julstake. Ganska sparsamt. Det är mysigt med lite julpynt och med ljuset det ger, men det får inte bli för mycket. Gran brukar vi inte ha.

Daniel Pannert, 46, Midsommarkransen:
– I början av december tror jag – det brukar vara min tjej som julpyntar. Vi har ljusstake och änglaspel, det är det jag kommer på. Det var nog tio år sedan vi hade gran men nu har vi fått barn så det blir nog gran om ett par år.

NOMINERA! Är din kisse årets lussekatt?

JULFIN. Möt katten Sansa, döpt efter Sansa Stark i tv-serien Game of Thrones. Förutom att agera juldekoration i granen under julen är hon en hejare på jaga möss, skriver läsaren Maria Ytterberg.

Nominera din katt till Årets lussekatt! Skicka in en bild (senast 2 december).
mitti.se/lasarbilder

FOTO: MARIA YTTERBERG

Postadress: Mitt i, Box 47309, 100 74 Stockholm • **Telefon:** 08-550 550 00 • **Affärsområdeschef:** Thomas Nyhlén, thomas.nyhlen@mitti.se • **Ansvarig utgivare:** Joakim Fransson, joakim.fransson@mitti.se • **Redaktionschef:** Eva Radakovits, eva.radakovits@mitti.se • **Annonsförsäljning:** 08-550 552 50, annons@mitti.se • **Upplaga:** 14 500 ex • **Tryck:** Bold Printing • Distribution: Delas ut av SDR. Utebliven tidning, anmäl via Utebliventidning.nu • **Tidningen:** Ges ut av Södra Medborgarpress i Sthlm AB med utgivningsbevis nr 31359, Skärholmen Direkt, marknadsförs som Mitt i Skärholmen, och är politiskt oberoende.

Sundby Gård
Vattennära och fantastiskt vackert beläget vid sjön Örlången i Huddinge

VÄRDSHUS/KONFERENS/FESTVÅNING/CAFÉ I HUDDINGE

JULBORD 20/11–22/12
Stort, svenskt med veganavdelning
PRIS 495–695 kr
Även för hämtning eller leverans.
Se hemsida för mer info.

Konferens, Festvåning, Menyer & övrig info
www.sundby-gard.se | e-post info@sundby-gard.se
tel 08-689 99 00

Anmäl dig idag till

världens största Futsalcup

2 – 9 januari
www.stcupen.se

ST-Cupen

Hjälp oss att hjälpa
Bli medlem!

STOCKHOLMS KATTHEM
KATTHEMMET.NU

Glömstapoolen
Din vaccinationsmottagning
Sjödalsvägen 11, Huddinge
Tel. 08-556 415 05

GLÖM INTE ATT FYLLA PÅ DINA RESEVACCIN, BÄLTROS MM.

INFLUENSAKAMPANJEN STARTADE 9/11 med gratis vaccin till ålderspensionärer, kroniskt sjuka och gravida.

www.glomstapoolen.com

Moderaterna före val:

Östlig förbindelse är ett vallöfte från Moderaterna i Stockholmsregionen

Socialdemokraternas och Miljöpartiets aggressiva miljözoner slår hårt mot bilägare i hela Sverige

Moderaterna: MP:s syn på bilen skadar hela Sverige

Moderaterna efter val:

Majoritetens besked om Östlig förbindelse: Ser inte ljus ut

Miljözon införs på Hornsgatan

Miljözon klass 2 infördes på Hornsgatan den 15 januari 2020. Miljözonen ställer krav på äldre personbilar, lätta bussar och lätta lastbilar.

Alliansen och Miljöpartiet inleder samarbete i Stockholm

Före valet 2018 utlovade Moderaterna förbättringar för Stockholms bilister. Efter valet var löften bortglömda. Lita inte på Moderaterna. I skarpt läge väljer de hellre att kroka arm med Miljöpartiet än att stå fast vid sina vallöften och göra vardagen lindrigare för Stockholms bilister.

Vi sverigedemokrater håller vad vi lovar. Vi vill se sänkt pris på drivmedel, slopad trängselavgift, sänkt fordonsskatt och ökad milersättning. Åtgärder som sammantaget kan bespara en barnfamilj med två bilar upp till 60 000 kr om året. Därutöver vill vi bland annat se följande åtgärder för kortare bilköer:

- Bygg Östlig förbindelse med stat och kommuner.
- Säkerställ att tvärförbindelse Södertörn byggs enligt plan.
- Bygg en ny förbindelse över Södertäljekanalens.
- Bygg bort trängseln vid Brommaplansrondellen.
- Bredda till tvåfiligt hela sträckan längs E18 Vallentuna.
- Bygg ut Löttingetunneln och öka Norrortsledens kapacitet.
- Anlägg fler infartsparkeringar.

Peter Wallmark
Gruppledare (SD)
Stockholms stad

Gabriel Kroon
Gruppledare (SD)
Region Stockholm

VI KÄMPAR FÖR BILEN

Läs mer på
sll.sd.se/bilen

Sverigedemokraterna i Stockholms
stad och Region Stockholm

NYHETER · SKÄRHOLMEN

SKÄNKES. På biblioteket i Bredäng kan man hämta gratis böcker. FOTO: ARKIVBILD

Bredängsbor bjussar på böcker

BREDÄNG. Många Bredängsbor är stolta över grannsämjan i området där tips och prylar flitigt delas via olika Facebookgrupper. Gruppen Bredäng baby! uppmärksammades exempelvis nyligen i Sveriges radio. Men även de som inte är på plattformen kan få del av saker. Bredängs bibliotek Punkt 127 samarbetar med Facebookgruppen Bredäng bjussar och har en hylla full med böcker till skänks. Där kan boende i området antingen komma och hämta eller fylla på med egna böcker som de vill skänka bort till andra.

Superbra med effektiv förskola.

Nöjd. En läsare kommenterar planen på en åtta avdelningar stor förskola på Odd Fellowvägen.

Ta covidtest direkt på plats

SKÄRHOLMENS STADSDELSOMRÅDE. Mobila provtagningsbussar kommer varje vecka till olika platser runt om i Skärholmens stadsdelsområde. Där kan alla som har symtom som kan vara covid-19 komma och testa sig utan att först boka en tid. Bussarna tar emot vuxna och barn från 6 år och uppåt som kommer med sina vårdnadshavare. De som kommer med barn måste dock visa sin legitimation. **Bussen kommer följare tider:** **Måndagar:** Skärholmen, Skärholmstorget, kl 9–16. **Onsdagar:** Vårberg, Vårbergs IP, kl 9–16. **Torsdagar:** Skärholmen, Skärholmstorget, kl 9–16. **Fredagar:** Bredäng, Bredängstorget 2, kl 9–16.

KRASCH. Polisen sökte med hundpatrull efter gärningsmännen. FOTO: SACHARIAS KÄLLDÉN

Bil körde rakt in i kök i Vårberg

VÅRBERG. En personbil körde natten mot förra fredagen rakt in i köket i ett hus i Vårberg, uppger polisen. Huset fick omfattande skador men ingen av dem som befann sig i huset skadades vid händelsen. Efter kraschen såg vittnen två personer lämna bilen och springa mot skolan på Rönnholmsgränd. Polisen sökte med hundpatrull i området men lyckades inte gripa gärningsmännen. – Vi har inte fått tag på dem, men patrullen uppfattar att de har kört i en högre hastighet än vägen är byggd för, säger Towe Hägg vid polisen. Ärendet är rubricerat som grov vårdslöshet i trafik och framkallande av fara för annan.

VISSTE DU ATT... Kulturskolan Stockholm har kurser för barn från 6 till 22 år där de bland annat kan skapa, dansa, spela instrument, göra film, sjunga, spela teater och producera musik? Några av kurserna är gratis. Bokningen öppnar den 9 december.

► **Skjutningar, droger och unga som rekryteras av äldre kriminella.** Den lokala Hyresgästföreningen startar nu en ny föräldragrupp och bjuder in föreläsare för att försöka forma en bättre framtid.

ENGAGERAD. Lena Ölander från lokala hyresgästföreningen vill få fler vuxna att engagera sig.

Föräldragrupp ska

BJUDER IN FÖRELÄSARE. Hyresgästföreningen startar ny grupp

Väldet och drogerna som skjutningen mot en pizzeria i Sättra centrum en tidig kväll i juni. – Det räcker med att man låter barnen gå upp till centrum och handla. Det såg vi i somras, säger hon. **Fler måste engageras sig** Nu vill hyresgästföreningen i Skärholmen få fler i området att engagera sig och bjuder därför in boende till en föreläsning med Carolina Sinisalo, vars 15-åriga son Robin sköts till döds i Akalla för fem år sedan, och riksdagsledamoten Anders Österberg (S). Måndag den 29 november klockan 18 bjuder de Mikaelikyrran. Som exempel lyfter hon

Temat för föreläsningen är orsakerna till och vad man kan göra åt våldet. Om varför det är lättare för vissa unga att skaffa ett vapen än att skaffa ett jobb och hur man kan ändra på det. – Vi försöker få alla att börja prata om det här. Vi måste komma på lösningar, det är det enda sättet att få ett slut på det här, säger Carolina Sinisalo. **Brist på tillit** Som orsaker ser hon exempelvis dåliga skolresultat, fattigdom, trångboddhet och bristande resurser inom skolan och socialtjänsten. – Vi har massor av föräld-

rar som ber om hjälp. Men de får ingen hjälp, så det är någonstans det brister. Ett problem är också att folk inte litar på socialtjänsten. Jag tror också att utbildning är en nyckel i det här, att alla ungdomar får en bra skolgång. Men då behövs det resurser också och vuxna som ser dem och fångar dem i tid, säger Carolina Sinisalo.

Det går inte längre att blunda för det som händer i våra områden.

TIPSA OSS! Tel växel: 08-550 550 00 • Anna Rönngren, Märta Lefvert, Mattias Kamgren, Pia Bispo, Patrik Wirén, Sacharias Källdén (fotograf), Henrik Lindstedt (redaktör) och Eva Radakovits (redaktionschef) • soderort@mitti.se • mitti.se/skarholmen

**Säg vad
du tycker
Skriv en insändare!**

FÖRELÄSARE. Carolina Sinisalo och Anders Österberg föreläser i Skärholmen om våldet och möjligheten till förändring. **AKRIVBILD: MIKAEL ANDERSSON**

SAMLINGSPLATS. Måndagens föreläsning börjar klockan 18 i Mikaelikyrkan i Skärholmen. **FOTO: MOSTPHOTOS**

Här kan du delta

- **Vad:** Föreläsning och samtalskväll om våldet och hur människor i Skärholmen och samhället i övrigt kan agera för att skapa en förändring. Föreläsare Carolina Sinisalo och Anders Österberg.
- **Var:** Mikaelikyrkan, Skärholmsgången 2.
- **När:** Måndag den 29 november klockan 18.
- **Föreläsningen** är gratis och arrangeras av den lokala hyresgästföreningen i Skärholmen.

ARKIVBILD: CORNELIS RIKKEN

Så jobbar stadens skolor för att stoppa våldet

STOCKHOLM
För att stoppa rekryteringen till kriminella gäng behöver man starta tidigt. I Stockholms stad erbjuds skolorna olika program för att stoppa våldet.

Allt yngre barn rekryteras in i kriminalitet. Och både myndigheter och boende pratar om att man måste börja jobba förebyggande redan när barnen är små.

Utbildningsförvaltningen erbjuder stadens alla skolor att delta i de våldsförebyggande programmen MVP, som vänder sig till högstadiet och gymnasiet, och Agera tillsammans, som vänder sig till barn i mellanstadiet.

Inte tolerera skojbråk

En viktig del i båda dessa program är könsstereotyper.

– Pojkar och män är överrepresenterade när det gäller misshandel och våld så det är viktigt att prata om de normer som finns. Barnen får exempelvis göra rollspel och prata om hur man kan bryta normer, säger Susanne Tidestrand, samordnare för våldsprevention på utbildningsförvaltningen.

Det handlar också om att tydliggöra vad som är våld och att förebygga det. Till exempel genom att se vilken jargong och vilka skämt som används och reagera på sexism, könsord, vardagsrasism, homofobi och så kallade skojbråk. Genom att tydliggöra och synliggöra våldet förhindrar man att det norma-

liserar och eskalerar till grövre våld.

Bli inte åskådare

En hörnsten är också allas gemensamma ansvar att agera så att det inte blir en sak mellan förövare och offer.

– Alla kan göra något före, under eller efter något händer. Om man inte vågar ingripa när det sker kan man göra det efteråt, det är viktigt att inte bara bli en åskådare, säger Susanne Tidestrand.

De skolor som använt programmen hittills ser flera positiva effekter.

– Flera skolor ser förändrade attityder och minskad tolerans mot våld och negativt språkbruk bland eleverna. Skolorna tycker också att de har fått ett gemensamt språk för att prata om de här frågorna och att åskådarrollen är bra i deras dagliga arbete.

De är varje skolas rektor som väljer om de ska delta i programmen. I Skärholmen stadsdelsområde har hittills endast Slättgårdsskolan varit med. Bredängs- och Sätterskolan har istället valt att arbeta med normkritik med utgångspunkt i sex och samlevnad.

I Botkyrka kommun har de utarbetat en egen liknande våldsförebyggande modell som de jobbar med redan från förskoleklass. Nu planerar de att utöka det arbetet även till förskolor.

I Stockholm finns inget liknande men för de skolor som vill så utarbetar Susanne Tidestrand även program för lågstadiet.

Anna Rönngren

INNAN BRANDEN. Slättgårdsskolan deltog innan branden satte stopp för verksamheten. **FOTO: CLAUDIO BRITOS**

bryta våldsspiralen

och bjuder in till föreläsning: "Vi måste vakna upp"

Många tjejer lever under samma förhållanden men tar inte till våld. Vad beror det på?

– Machokulturen är ett problem. Att killar blir uppfostrade med att de inte får visa känslor och vara ledsna. Då blir de frustade och vissa tar till droger. Vi måste uppfostra pojkar med att de får gråta och prata om sina känslor, säger Carolina Sinisalo och fortsätter:

– Jag tror inte vi kan göra så mycket för den generation som håller på som värst nu, det är polisiärt. Det vi kan göra är att förebygga och vara ett steg före med de yngre som är 11–12 år

Vi måste uppfostra pojkar med att de får gråta och prata om sina känslor.

och börjar dras in i det här nu.

Vad kan människor göra själva?

– Nattvandring är numrer ett. Vi vuxna som har möjlighet behöver komma ut och prata med ungdomar istället för att sitta hemma och titta på tv. Vi måste prata om vad som är rätt och fel och engagera oss. Ingen dör

av att någon pappa eller farbror går ut och samlar ihop ett gäng grabbar och börjar spela fotboll. Man kan inte tänka att "det är inte mina barn så jag bry mig inte". Om man misstänker något så kan man kontakta skolan, säger hon.

Viktigt att vara nyfiken

Hon lyfter också vikten av att prata med sina barn.

– Vi måste vara nyfikna och fråga vad de gör, hur de har det och vilka de umgås med. Och verkligen lyssna och försöka läsa mellan raderna om barnet säger något som är ovanligt för det barnet. Då ska man slå larm

och söka hjälp. Det är bättre att söka hjälp en gång för mycket än en gång försent, säger Carolina Sinisalo.

Efter föreläsningen håller de ett samtal där publiken själva får ställa frågor.

Förutom föreläsningen och samtalet kommer Hyresgästföreningen att starta en ny föräldragrupp för föräldrar som är oroliga och vill ha stöd och hjälp.

– Vi måste vakna upp och börja agera. Det här är så viktigt och gäller oss alla, inte bara dem som har barn, säger Lena Ölander.

Anna Rönngren

08-550 550 71

anna.ronngren@mitti.se

Äldrefältare sätts in i Skärholmen

PIONJÄR. Stadsdelen blir först i Stockholm

SKÄRHOLMEN
Äldre i Skärholmen ska få lättare att få hjälp och gemenskap i vardagen. Nu anställer Skärholmens stadsdelsförvaltning äldrefältare som ska jobba uppsökande.

– Vi är övertygade om att många äldre är ofrivilligt ensamma och isolerade, säger Andreas Thorstensson, äldreomsorgschef i Skärholmen.

Fältassistenter arbetar sedan decennier tillbaka runt om i staden med uppsökande arbete mot barn och ungdomar. Nu är det även dags för de äldre.

Skärholmens stadsdelsförvaltning anställer nu som första stadsdel i Stockholm en äldrefältare. Det hela kom upp som en idé när de diskuterade vad de kunde göra för stadsdelens äldre ensamma som de inte nådde ut till.

– Vi svenskar har en tendens att aldrig säga att vi är ensamma, många skulle känna det som ett nederlag. Men vi ser ju att människor

Vad händer när de är hemma, hur många ringer då för att de tycker om dem?

är ensamma, vi är ett ganska ensamt samhälle, säger Andreas Thorstensson.

Särskilt tydligt tycker han att det blev under början av pandemin. När det bildades hjälpgrupper för att många inte hade egna vänner eller familj som kunde hjälpa dem med enkla saker som att handla mat eller mediciner.

Ska söka upp de äldre

– För många människor är den enda sociala kontakten de har när de går på gator och torg. Men vad händer när de är hemma, hur många är det som ringer till dem då för att de tycker om dem? Vi kan inte lösa allt det här, men vi kan vara ett stöd, säger han.

Äldrefältarna ska röra sig på platser där de kan tän-

kas möta äldre och fungera som en slags lots mellan äldre ensamma och rätt personer, insatser eller verksamheter.

– Det finns ju föreningar och vi har öppna mötesplatser för äldre, men det är ganska få av alla äldre i stadsdelen som går dit. Och det kan vara svårt att gå dit ensam om man inte känner någon och alla andra känner varandra. Då kan äldrefältaren följa med dit den första gången, säger Andreas Thorstensson.

Vad hoppas ni att äldrefältaren ska göra för skillnad?

– Att fler av våra äldre medborgare ska känna att de är en del av samhället och inte upplever ensamhet.

Rekryteringen av äldrefältare är i full gång. Tanken är att fältaren ska börja jobba ute i stadsdelsområdet under våren.

Anna Rönngren

Andreas Thorstensson.
FOTO: PRIVAT

KONTAKT. Skärholmens nya äldrefältare ska söka upp äldre ensamma. FOTO: MOSTPHOTOS

Det gör äldrefältaren

- **Skärholmen** anställer som första stadsdel i Stockholm en äldrefältare.
- **Fältaren** ska arbeta uppsökande mot äldre på platser där de rör sig i vardagen.
- **Tanken** är att minska ensamheten och öka välmående bland äldre i Skärholmen, Sätra, Bredäng och Vårberg.
- **Äldrefältaren** börjar jobba i vår.

Ge företaget utrymme att fortsätta växa

Företagslån med marknadsledande villkor.
Ansök nu på froda.se

Froda
FRAMTIDENS FÖRETAGSLÅN

VI ERBJUDER FRÅN

3,9%

ÅRSRÄNTA

Julbord på Rosella

Ta den roliga båten från Kapellskär och njut av Kocklandslagets klassiska julbord med vin, öl, läsk och kaffe.

414:-

Prisex per person inkl minikryssning, 19/11–23/12.

Boka på Vikingline.se

En
godare
jul

Östersjöns mest prisvärda resor

Köp av guld och silver

Telefon 08-551 203 96 | www.goldankauf-stark.de

3-dagarskampanj - gäller:

ÖPPET KL. 10.00-18.00

MÅNDAG
Nov.
29
2021

TISDAG
Nov.
30
2021

ONSDAG
Dec.
1
2021

Sheraton Stockholm Hotel
Tegelbacken 6, 101 23 Stockholm
Rum: Mälarsalonger

ANTIKRUNDAN TYSKLAND!

INKÖP AV
ALLA TYPER
AV KLOCKOR
TILL EXEMPEL
ROLEX OCH
PATEK PHILLIP

GULD- OCH SILVERSMYCKEN

MÄRKESSMYCKEN
till exempel från
Cartier, Chopard, Bulgari

Vi betalar
upp till
600:-
per gram för märkes-
eller ädelstens-
smacken

GULDTACKOR

MYNT
till exempel Krügerand,
Pesos, American Eagle

PÄLSAR

VI KÖPER
DIN PÄLS IHOP
MED DINA
SMYCKEN

TANDGULD
-även med tänder-

KONTANTER
ELLER BANK-
ÖVERFÖRING
OMEDLBART

Vi tar hand om
dig under ditt
besök!

Undersökning
250 kronor
(ATB används)

Vi är
anslutna till
Försäkrings-
kassan!

Tandvård med kvalitet

Din lokala tandläkarklinik i Fittja Centrum!

نرحب بالمرضى الحاصلين على
المعونة الإجتماعية / السوسيال
أسعار علاج أقل لارتباطنا بصندوق الضمان

Blöder du i tandköttet?
Har du dålig andedräkt?
Har du tandlossning?
Vill du ta bort tandsten?

Tandhygienisten Fred är specialiserad inom förebyggande behandlingar mot munsjukdomar. Han hjälper dig med specialbehandlingar så att du får en god munhälsa.

Vi tar även emot remiss från andra tandläkare du besöker.

Vi är mångspråkiga, varmt välkommen att kontakta oss!

08-22 20 08 | folkdental.se | Adress: Fittja torg 19, Fittja Centrum, våning 2

SPELGLÄDJE. "Jag gör det här för att det är så roligt", säger Marcus Sturewall.

FOTO: ANNA RÖNNGREN

KOMPONERAR. Marcus Sturewall skriver låtar i musikstudio. FOTO: ANNA RÖNNGREN

Marcus ger ut lekfull juljazz

- **Namn:** Marcus Sturewall.
- **Ålder:** 34.
- **Bor:** Sättra.
- **Gör:** Jazzmusiker, kompositör, teatermusiker och kortfilmsmakare.
- **Aktuell med:** Ger med sitt band Sture kvintett ut skivan Juljazz 2 samt spelar piano på barnteaternföreställningen Banankaka som spelas på Skansens julmarknad.
- **Familj:** Sambon Matilda och dottern Edith, 2 månader.

Marcus spelar jazz för julstöket

UPPTRÄDER PÅ SKANSEN. Sättrabon släpper även skiva tillsammans med kör

SÄTRA
Jazzmusiker, kompositör och teatermusiker. Nu släpper Sättrabon Marcus Sturewall en juljazzskiva och spelar på barnteatern på Skansens julmarknad. "Julen ska inte vara fylld av måsten", säger han.

En mysig skiva att lyssna på när man bakar pepparkakor, klär granen och förbereder sig för julen. Det är tanken med Sättrabon Marcus Sturewalls juljazzskiva som släpps lagom till advent.

På skivan medverkar förutom hans band Sture kvintett även en kör med tolv personer.

Intresset för juljazz började för två år sedan när han och en grupp musiker ombads att spela julkonserter på Hotel Kung Carls jazzklubb vid Stureplan.

Lite Hasse och Tage
– Det skulle vara Monika Zetterlund-låtar och julmusik så låtarna arrangerades i hennes anda. Därför blev allt på svenska och lite Hasse och Tage-revyaktigt. Konserterna

gick jättebra så därför spelade vi in en julplatta, säger Marcus Sturewall när vi möter honom i hans musikstudio.

I år har de vidgat konceptet och även tagit med en kör på tolv personer.

– Det är fantastiskt roligt att jobba med en så stor grupp. Skivan har ett ganska lättamt och lekfullt stuk men vi har försökt behålla så mycket kärna i varje låt som det går men klätt det i jazzkläder, säger Marcus Sturewall.

Själv firar han gärna jul hela december.

– Jag tycker julen är fin med gemenskapen och att man ses hela december och hittar på saker. Men själva julafton kan vara så fylld av måsten och bilden av hur det ska vara. Men det känns som att om man bara tar ett djupt andetag och umgås så blir det bra.

Spelar på Skansen
Som frilansande musiker har Marcus Sturewall många järn i elden. Förutom att skriva egen jazzmusik skriver och spelar han musik på teaterföreställningar. Just nu är han

Om man bara tar ett djupt andetag och umgås så blir det bra.

aktuell i barnteaterföreställningen Banankaka som spelas på Skansens julmarknad. Han gör även korta musikalfilmer som sänds på Youtube där han skriver text och musik. Temat blir ofta ensamhet.
– Det är ett ämne som

många kan känna igen sig i på olika sätt, säger han.

Känner du dig själv ensam?

– Nej, inte nu, men jag har gjort det vid tillfällen när jag var yngre.

Vad gör du när du inte jobbar?

– Då är jag hemma med familjen så mycket som möjligt och lär känna min dotter Edith som är två månader. Jag gillar också att gå mycket promenader här i Sättra, jag tycker att det är fantastiskt nere vid Skärholmsstigen.

Anna Rönngren

Vi gör din vardag enklare!

STÄDNING • HANTVERK • BARNPASSNING
ELARBETEN • DATORSTRUL • TRÄDGÅRD

veterankraft

hagersten@veterankraft.se | tel: 08-425 12 730

Vi söker pensionärer som vill jobba med oss!

Välkommen på julbord

IKEA Family pris 149:- (ordinarie pris 249:-)
Barn upp till 13 år äter för 39:-

Varje dag fram till 23 december står årets julbord uppdukat i våra restauranger. På [IKEA.se/julbord](https://www.ikea.se/julbord) ser du vilken tid vi dukar upp i ditt varuhus.*

*Julbordet serveras inte i Örebro pga ombyggnation.

CITY GROSS

Priserna gäller v. 48, 29/11–5/12 2021

Reservation för slutförsäljning och tryckfel.

KÖTT FRÅN SVERIGE

89⁹⁵

/kg

Nötsstek

Färsk ursprung Sverige, av fransyska
Max 3 kg/hushåll

AV DIN LOKALA
STYCKAT
KÖTTMÄSTARE

Handla andra varor för 300:- så får du köpa*

29:-

/st

Svenskt smör

500 g Extrasaltat 81%, Normalsaltat 82%, Normalsaltat 82% laktosfri, Osaltat 82%
Jfr. pris 58:-/kg. Ord. pris 47,50-51,95/st
Max 2 st/hushåll

SPARA 18,50-22,95/st

Laktosfri

15:-

/st

Grädde

Arla Köket 5 dl
Jfr. pris 30:-/lit. Ord. pris 21,95-24,95/st
Max 3 st/hushåll

Matlagingsgrädde 13%,
Matlagingsgrädde 13% Laktosfri
Vispgrädde 36%, Vispgrädde 36% Laktosfri

SPARA 6,95-9,95/st

8-pack!
18-pack!

49:-

/förp

SPARA 5,95-20,95/förp

Toalettpapper, Hushållspapper

Favorit Toalettpapper 18-pack, Hushållspapper 8-pack
Jfr. pris 23,31-36,11/kg
Ord. pris 54,95-69,95/förp

eko

14⁹⁵

/kg

Ekologiska bananer

Ecuador, klass 1
Max 3 kg/hushåll

10:-

/st + pant

Pepsi, Zingo, 7-UP

1,5 lit, olika sorter
Jfr. pris 6,67/lit. Ord. pris 17,50/st + pant
Max 4 st/hushåll

SPARA 7,50/st

Laktosfri

29:-

/st

SPARA 5,95/st

Pepparkaksdeg

Bageriets egen Pepparkaksdeg 500 g,
med svenskt smör, laktosfritt!
Jfr. pris 58:-/kg. Ord. pris 34,95/st

2-pack!

35:-

/förp

Semlor 2-pack

280 g
Jfr. pris 125:-/kg

Vår goda

49:-

/st

Råkmacka

260 g, med handskalade räkor

119:-

/kg

Hel gös

0,8-2 kg
Sander Lucioperca
Odlat i Danmark

Kungens Kurva Diagonalvägen 8, tel 08-680 12 00

Öppet alla dagar 8-22

Ombud för **postnord**

MEDLEM AV DEN SVENSKA MATREBELLEN

citygross.se

*Gäller ej på citygross.se, spel, tidningar, tobak, läkemedel, presentkort, pant och modersmjölkserättning eller i samband med andra rabatter. Reservation för slutförsäljning och eventuella tryckfel.

INTERVJU · PAULA URBANO

Paula bryter ner förortsskammen

► **Tidigare skämdes konstnären** Paula Urbano för att hon kom från Skärholmen. Nu är hon stolt. I utställningen "Viskningar från förr" tolkar hon sin uppväxt i området på 80- och 90-talen.

Text: Anna Rönngren

MINNEN. I träkistan som är en del av utställningen finns minnen från förr.
FOTO: SACHARIAS KÄLLDÉN

VILL FÖRÄNDRA. "Jag vill nyansera bilden av förorten, jag har aldrig varit någon tuffing eller gangster", säger konstnären Paula Urbano.

FOTO: SACHARIAS KÄLLDÉN

INTE HIPHOP. "Jag har aldrig känt igen mig i det, det var för hårt för mig"

SKÄRHOLMEN

Vem bestämmer egentligen vad ett område är? De som bor där eller de utanför? Och hur påverkas de som bor där av den allmänna bilden? Det är tankar som upptar konstnären Paula Urbanos tid. Efter 25 år borta från sin uppväxtort Skärholmen har hon nu landat och är i full färd med att installera sin utställning "Viskningar från förr".

– Jag vill undersöka den sanna bilden av förorten, säger hon.

Själv minns hon en tid av värme – med vännerna. Ändlösa promenader där de gick omkring i området och pratade om livet och det som rörde sig i deras huvuden. Tankar om kärlek, livet och framtiden. Men samtidigt väldigt här och nu.

– Skärholmen var en sådan idyll på 80- och 90-talen. Det spelade ingen roll varifrån man kom, vi var kompisar utifrån vad man gillade och alla fick vara med. Det var antirasism i praktiken, säger hon.

Ställer ut i centrum

När vi träffar henne i Ateljé SKHLM i Skärholmen centrum är hon iklädd en keps med en svart panter. Men det var egentligen aldrig hennes attribut. Inte heller hiphopen. Själv lyssande hon på singer-songwriters, gitarmusik och Lisa Ekdal.

Nu har jag skaffat keps och ska bli vän med mitt förortsjag.

– Skärholmen och förorten förknippas väldigt mycket med hiphop men jag har aldrig känt igen mig i det, det var för hårt för mig. Nu har jag skaffat keps och ska bli vän med mitt förortsjag, säger hon.

Mest på skoj, för i utställningen vill hon lyfta andra bilder. Om vardagen och vänskapen.

Hittade en gammal låda

Allt började med att hon skulle flytta från Gröndal till sitt nuvarande hus i Långbro och hittade en gammal låda med bland annat lappar, brev, kalendrar, konsertbiljetter, skolfoton, en SL-remsa och sina mjölkttänder.

Nu finns tänderna i en burk av glas som ligger i en träkista.

– I barntanden finns mitt dna, nu tittar jag in i mig själv genom de här sakerna, säger hon.

Samtidigt vill hon att utställning-

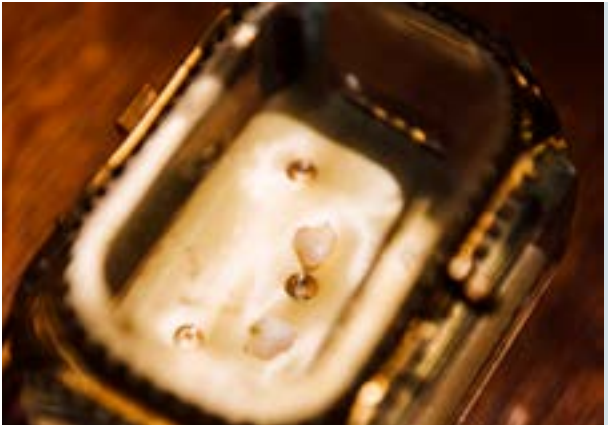
en ska vara allmängiltig. Något som fler känner igen. På ena väggen sitter hopskrynkade lappar som hon och klasskompisarna skrev och skickade till varandra under lektionstid. Enkla konversationer som "Jag ringde dig igår", "Är ni ihop?", "Nej!" och "Jag äter nog hemma". Texter som speglar en tid innan internet och sociala medier.

En annan del är en film med en promenad genom området som hon och hennes vänner ofta gick, där barnröster får återge några av deras konversationer.

"Vill nyansera bilden av förorten"

Paula Urbano är uppvuxen i Skärholmen med chilenska föräldrar men flyttade redan i gymnasiet till Uppsala för att studera. Där och på de konstkolor hon gick blev hon varse en bild många andra har av Skärholmen och orten. Som gick stick i stäv med henne egna erfarenheter. Andras bilder fick henne som ung att skämmas, så i stället för att säga var hon kom ifrån sa hon "jag gick gymnasiet i Uppsala". Nu vill hon ändra på allt och istället ge sin egen version, för sig själv och för andra i orten.

– Jag har insett att jag tycker om Skärholmen. Och jag vill nyansera den negativa bild som finns av förorten för den påverkar dem som bor där, deras självbild och självförtroende, säger hon.

URSPRUNGET. Paula Urbanos mjölkttänder är en del av utställningen.

Paula Urbano

- **Ålder:** 41.
- **Bor:** Hus i Långbro, Älvsjö. Uppvuxen i Skärholmen. Har bott på flera adresser men minns mest när hon bodde på Idholmsvägen.
- **Familj:** Man och två barn på 4 och 6 år samt två bonusbarn på 11 och 13 år.
- **Gör:** Konstnär som medverkat i utställningar i bland annat Stockholm, Karlstad,

Skellefteå, Eskilstuna, St. Petersburg, Buenos Aires, Miami och Santiago de Chile. Henne kortfilm Pakten som är med i utställningen visas just nu även av Stockholms län museum.
● **Aktuell** med: Utställningen "Viskningar från förr" som pågår till den 18 december i Ateljé SHLM i Skärholmens centrum.

Text: P. Arelund • Bild: P. Arelund/Attendo

Kontakt & info

Attendo Varvsvägen i Masmo öppnar i januari 2022 och hit kan du som har ett biståndsbeslut om särskilt boende flytta. Huset är byggt med fräscha och fina material och ligger väl inbäddat bland bostadsbebyggelse parker och grönområden. Det här är ett välplanerat hus med hög standard både i lägenheterna och i de allmänna utrymmena. Är du intresserad och vill ha mer information redan nu så slå en signal till verksamhetschef Asmar Ghaderi på: 0708-72 96 91 eller maila på: asmar.ghaderi@attendo.se

Samvaro och uteliv

– Attendo Masmo med fokus på hälsa och gemenskap

Byggeställningarna och staketen är nedmonterade och byggnadstaket tomt på innehåll. Gångstigarna har blivit hårdgjorda och lyktstolparna är på plats längs Varvsgatan. Den vackra träfasaden av värmebehandlad furu glimrar i förmiddagssolen och det är nu bara en dryg handfull veckor kvar till öppning. Verksamhetschef Asmar Ghaderi är fylld av förväntan och entusiasm inför starten av det nya äldreboendet.

Attendo Varvsvägen i Masmo är ett spännande och unikt hus byggt med fina material och nytänkande design för ett aktivt boende med extra fokus på Kultur & Nöje och Trädgård & Utevistelse & Trädgård. Här i huset är det bostadsrätter överst och på äldreboendet som tar fyra plan i anspråk, inklusive bottenplan, kommer det att erbjudas 79 lägenheter. Här finns solterapirum och stora härliga sällskapsytor för samvaro och aktiviteter och här finns som kronan på verket, en härlig innergård som famnas av det trelängade huset. Här är det öppet men ändå skyddat och som skapt för både aktivitet, vila och mysiga stunder.

– Just utevistelse, naturupplevelser och fysisk aktivitet har väldigt stor betydelse för vårt välbefinnande och utöver de läkande och lugnande effekterna som det har, får vi även stimulans för fantasin och vi får spontana möten där våra sociala relationer stärks. Det gäller för alla, inte minst när vi blir äldre, säger Asmar Ghaderi och fortsätter:

– För oss som anordnare av vård- och om-

Verksamhetschef Asmar Ghaderi ser fram emot samvaro på den härliga innergården.

sorgstjänster kan vi direkt se hur utevistelsens positiva krafter kan bidra till ökad livskvalitet, bättre sömn och dygnsrytm och bättre mående hos våra boende, så vår innergård kommer definitivt att vara flitigt använd tänker jag.

Relationer för generationer

Attendo Varvsvägen ligger naturligt inbäddat i en miljö som formats över decennier, med goda kommunikationer och T-banestation alldeles inpå knuten. Det betyder att man finns mitt i det livet och i vardagen – och att man nås av den puls och rytm som veckans dagar ger. Ett faktum som bidrar till liv och som bjuder upp till kreativitet och nyfikenhet.

– Jag ser till exempel att vi har såväl skolor som förskolor på nära håll och mina ambitioner och förhoppningar är att kunna bjuda in yngre människor till möten och samvaro med våra äldre. Unga möter gamla är inget nytt koncept direkt men vi har sett att det skapar goda resultat och att vi bidrar till nytta åt alla håll när vi bjuder in. Det kan vara att man fikar, spelar spel, man samtalar om traditioner, kulturer, vanor, mat, musik eller vad som helst. Samtal skapar insikt, vänskap, respekt och förståelse och genom att sammanföra generationer bygger vi också broar som gör att vi kommer närmare varandra; dels fysiskt såklart, men även på ett känslomässigt och

intellektuellt plan. Vi ger ensamheten en fight och då blir det liksom win-win för alla, säger Asmar Ghaderi och fortsätter:

– Jag ser verkligen fram emot att ta den tanken hela vägen; att skapa förutsättningar och att kunna erbjuda goda möten och samvaro mellan unga och äldre såväl inomhus som i vår härliga trädgård – att stanna till och säga hej och ta ett glas saft på väg hem från skolan kanske rentav ...

Mer utevistelse

Just trädgården/innergården och livet där kommer att få extra mycket fokus och förhoppningen är att kunna vistas där så mycket som möjligt över året.

– Vi ser en fantastisk potential här och vi kommer såklart att grilla när vädret tillåter, vi ska spela boule, det kan bli konserter, allsång och höstmarknader med anhöriga där vi njuter i skenet av eldkorgarna som lyser upp innergården; och varför inte lite glögg och luciafirande. Rekreation, stimulans och socialt umgänge, det är de förtecken vi sätter vid trädgården, och det är dessutom värden som vi även tar med oss in i huset alla övriga stunder. Så nu ser jag verkligen fram emot det nya året och att få ta emot de första inflyttarna, säger Asmar Ghaderi.

Skjutningarna satte fart på debatten

POLITIK. Trygghetsfrågor i fokus i budgeten

STOCKHOLM
Antagonister fick medhåll och debatten hettade till när det blev dags för skjutningar och trygghetsfrågor i budgetdebatten.
– Det här käbblet duger faktiskt inte, sa Arvid Vikman (S).

Under budgetdebattens sista dag var det dags för punkten övergripande trygghetsfrågor. En fråga som fick det att hettas till. Politikerna enades om att det här är ett problem som måste lösas. Men hur den lösningen ska se ut splittar blocken.

Finansborgarråd Anna König Jerlmyr (M) tryckte på de grönbå satsningarna, som att skapa ett centrum mot organiserad brottslighet och att axla ett stort nätverk med internationella experter i en stor konferens under 2022.

Efter en rad talare var dags för Peter Wallmark (SD) att gå upp i talarstolen.

– Jag måste släppa manus här och hålla med miljö-

Vi måste kunna enas över blockgränserna här.

partiet, något jag sällan gör. Vi måste kunna enas över blockgränserna här. Vi måste kunna enas här i salen.

Johan Nilsson (M) attackerade Socialdemokraternas förebyggande arbete mot skjutningar och våld under förra mandatperioden. Något som fick mycket mothugg.

Vill inför Sluta skjut
Här försvann debattens tidigare artiga ton, tyckte Karin Wanngård (S).

– Jag delar uppfattningen att skolan är oerhört viktig i det arbetet, men vi måste också ha det som finns runt omkring och då är det inte rimligt att stänga till exempel fritidsgården i Rinkeby.

Anna Rantala Bonnier (FI) ifrågasatte varför meto-

den Sluta Skjut inte införts. Johan Nilsson (M) besvarade med att försvara den metod de påbörjat, Trefas, och att det skulle innebära att arbetet tappade styrfart om man helt plötsligt bytte arbetssätt.

Gemensamma lösningar
Maria-Elsa Salvo (S) höjde tonläget i debatten ytterligare vilket fick kritik av Karin Ernlund (C), som tyckte att det vore mer givande om debatten handlade om att hitta en lösning. Maria-Elsa Salvo försvarade sig med att det här var ett ämne som väckte mycket känslor.

– Det där sista inlägget från Karin Ernlund var ju lite märkligt i ljuset av att ni inte en enda gång bjudit in oss att sitta med och diskutera och ta fram planer och åtgärder tillsammans, det gjorde vi när vi var i majoritet. Tillsammans kan vi bättre. Det här käbblet duger faktiskt inte, replikerade Arvid Vikman (S).

Klara B Orreteg
klara.orreteg@mitti.se

KLUBBAD. Nu är den grönbå majoritetens budget för 2022 klubbad. Den börjar gälla 1 januari 2022.
FOTO: STOCKHOLMS STAD

Budgeten i siffror

Skatt:	17,74 kronor per hundralapp (oförändrad)
Investeringar:	6,8 miljarder kronor
Anslag till nämnder:	56 miljarder kronor
Grundskola, särskola och skolbarnomsorg:	13,6 miljarder kronor
Förskola och annan pedagogisk omsorg:	10 miljarder kronor
Gymnasieskola, gymnasiesärskola:	3,5 miljarder kronor
Äldreomsorg:	9 miljarder kronor
Individ och familjeomsorg, arbetsmarknad:	7,1 miljarder kronor
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning:	4,8 miljarder kronor
Kultur och idrott:	2,7 miljarder kronor
Trafik, gator och miljö:	3 miljarder kronor

UNGDOMSJÖBB. Drygt 8100 ungdomar fick sommarjobb under 2021.
FOTO: MOSTPHOTOS

Trots pandemin: Fler unga fick sommarjobb

STOCKHOLM
8189 ungdomar har hittills i år fått ett feriejobb via Stockholms stad. Det är en bit från målet på 9000 jobb, men långt fler än förra året.

Rapporten för feriejobben 2021 visar att pandemin slog ut nästan 3500 feriejobb sommaren 2021. Främst inom äldreomsorg och förskola.

Staden tvingades tänka om. Resultatet blev 8189 ungdomar med sommarjobb. Att jämföra med 6 820 sommarjobb 2020, och 7 740 ungdomar år 2019.

Staden tror dessutom att man kommer upp i målet på 9000 arbetstillfällen om man även räknar in feriejobben under höstlovet och kommande jullov.

Borgarrådet: "Är stolt"
– Jag är jättenöjd med årets resultat. Och jag är jättestolt över verksamheterna som lyckats få ihop så många meningsfulla jobb trots omständigheterna, säger arbetsmarknadsborgarråd Karin Ernlund (C).

Regeringen har gett landets kommuner miljonbelopp för att klara feriejobben till följd av pandemin.

Vad är ett feriejobb?

- **Stockholms stads** feriejobb finns i kommunala verksamheter, hos entreprenörer till staden samt hos ideella föreningar.
- **Det finns** feriejobb att söka på sommaren, höstlovet och jullovet.
- **Totalt för 2021** beräknas 9 000 ungdomar få ett feriejobb, om även höst- och jullovsjobb räknas in.

KÄLLA: STOCKHOLMS STAD

Här hyllar polisen sina 43 nya kollegor i Stockholm

STOCKHOLM
Från landets alla fem lärosäten har nu 43 poliser anlänt till polisområde City. De hälsades välkomna med en hyllning på Instagram.

"Varmt grattis till er alla som nu blivit poliser! För några av er har detta varit en barnomsdröm, för andra är det kanske mer av en slump."

Så skriver poliserna på Södermalm på sitt Instagramkonto angående de 43 nya poliser som ska börja jobba inom polisområde City.

Poliserna kommer från landets alla fem lärosäten och välkomnades av regionpolischef Mats Löfving.

"Det här är ett av få arbeten där man på ett konkret sätt kan påverka människors liv"

Den 19 november blev sammanlagt 707 personer klara med sin polisutbildning i Sverige, och av dessa kommer 209 börja arbeta i region Stockholm.

Fler från Södertörn
Under våren kommenterade inrikesminister Mikael Damberg polisläget i Stock-

holm i Mitt i. Han sa då att han höll med om kritiken att det är för få poliser i regionen. Han menade att den omfördelning av studieplatser som kommer ske, där Södertörns högskola ska få fler, kommer att gynna Stockholm.

– Vi hade alldeles för få poliser som gick polisutbildningen under ett antal år och det drabbade inte minst Stockholm.

Regeringen har satt som mål att öka antalet poliser med 10 000 till år 2024.

Klara B Orreteg
klara.orreteg@mitti.se

VÄLKOMNA. 43 nya poliser anlände till city den 19 november. "Varmt grattis till er alla som nu blivit poliser!", skriver kollegorna på Söder.
FOTO: POLISEN SÖDERMALM

VILL DU HA EN *personligare hemtjänst?*

HOS OSS PÅ ATTENDO HEMTJÄNST får du ett personligt bemötande vid varje tillfälle. Vi är engagerade, omtänksamma, kompetenta och vi älskar vårt jobb! Hos oss är det dina önskemål som avgör hur omsorgen ska utformas.

- Du får en egen kontaktman som sköter de flesta insatserna i ditt hem och har extra ansvar för din omsorg.
- Vi vinnlägger oss om att komma på utsatt tid och du blir alltid meddelad om det sker förändringar.
- Vi bär alltid arbetskläder och id-bricka för din trygghet och säkerhet.

Om du vill ha hjälp med annat kan du köpa hushållsnära tjänster av oss med RUT-avdrag. Vi kan hjälpa dig med vardagssysslor som städning, fönsterputs, strykning, tvätt etc.

Ring oss på 076-001 40 57 så berättar vi mer om vad vi kan göra för dig och besvarar dina frågor. Du kan också läsa mer på attendo.se. Välkommen till oss på Attendo Hemtjänst Bredäng.

**KÖP DINA
JULKLAPPAR
HOS OSS**

**3 för 2!
PÅ ALLT
I BUTIKEN**

Den billigaste på köpet!

Rabatten gäller på ordinarie priser t.o.m. 5/12

LEKEXTRA®

Gäller Lekextra Skärholmens centrum och Katrineholms centrum

**STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL**

**ETT FETT
VIKTIGT
BUDSKAP!**

**MATA INTE
THE MONSTER
OF FLOTT**

**MATOLJA I VASKEN
PROPPAR IGEN AVLOPPET**

Häll inte matolja eller annat matfett i vasken. Den enda som blir glad är det tjocksmockiga monstret i avloppet som växer sig större och orsakar fler stopp. Häll i stället oljan i en PET-flaska eller mjölkkartong som du sedan tar till en miljöstation eller lägger i hushållssoporna. Är det bara lite olja eller fett kvar i stekpannan? Torka av med papper och släng. På detta sätt får Stockholm biobränsle och värme istället för förstoppning och du blir en äkta vardagshjälte. Flott va?! Mer om fett i avloppet på svoa.se/monster

Läs de tidigare delarna på mitti.se/ettsthlm

► **Nästan hälften som läser SFI-svenska hoppar av i förtid. Många väljer att jobba eller vara hemma med barnen. "Vi behöver motivera fler att tycka pluggandet är viktigt", säger en SFI-rektor. Aline och Fitsum har hittat en mix som funkar.**

Text & foto: Petter Beckman | petter.beckman@mitti.se

BALANS. "I skolan lär man sig att skriva, på jobbet övar man på att prata", säger Fitsum Kaleab och Aline Swama, som båda arbetar extra inom skola och barnomsorg vid sidan av SFI-studierna.

MOTIVERAR. Hayat Bahri jobbar som studiecoach för SFI-eleverna på Eductus i Liljeholmen.

REKTOR. "De flesta är motiverade. Men det finns också de som väljer bort studierna", säger Camilla Burén, SFI-rektor. FOTO: TOMMY JANSSON

Svenska är nyckeln till att vara självständig

VIKTIGT. "Många problem skulle lösas om föräldrar kunde svenska"

För Fitsum Kaleab från Eritrea och Aline Swama från Kongo öppnades dörrarna ovanligt snabbt. Mindre än ett halvår efter att de kom till Sverige som kvotflyktingar våren 2019 började de plugga på SFI.

Samtidigt ordnade Arbetsförmedlingen så att de fick jobb med egen lön. Fast de inte kunde många ord svenska fick Fitsum och Aline börja hjälpa till inom fritids och skola – spela fotboll med barnen, stötta på mattelektionerna, laga mat och torka av bord.

– SFI är bra, men jag lär mig svenska bäst på jobbet eftersom jag alltid pratar med barnen. De rättar mig när jag säger fel och förklarar när jag inte förstår, säger Fitsum Kaleab, som i dag är halvtidsanställd på en förskola i Lidingö.

Aline Swama, som är lärarresurs på en skola i Vaxholm, tycker att både språklektionerna och jobbet är viktiga, på olika sätt.

– I skolan lär vi oss hur vi ska skriva, på jobbet övar vi oss att prata, säger Aline.

Men Arbetsförmedlingens linje, att SFI-studenter gärna ska jobba halvtid vid sidan av sina 15 lektionstimmar i veckan, möter också invändningar.

– Ibland blir det en krock för eleverna. Det är viktigt att de får tillräckligt med tid för att träna ord och repetera. Det är inte heller alla jobb där man pratar så mycket svenska, säger Amina Sharif, studie- och yr-

Det är jätteviktigt att föräldrar lär sig bra svenska innan de skaffar fler barn. Hur ska de annars kunna förstå samhället?

kesvägledare på Eductus SFI i Liljeholmen.

En del har dessutom stora familjer som tar mycket tid och då kan det bli svårt att hinna både jobba och plugga, menar hon.

Att många SFI-elever arbetar vid sidan av studierna har förstås också ekonomiska skäl, framhåller SFI-rektorn Camilla Pontén.

– Vad vi nås av är att en del elever har krav på sig att sända pengar hem till släktingar. De kanske hoppar in på sin farbrors restaurang. Det kan göra att de börjar i fel ända. De får pengar i handen, men lär sig inte så mycket mer svenska, säger hon.

Även om de flesta SFI-elever tar pluggandet seriöst, tycker Camilla Pontén att det finns en utmaning: Hur kan man motivera fler att tycka det är viktigt? Skolverkets statistik visar att 47 procent av SFI-studenterna i Sverige avbröt studierna förra året.

– Det finns många föräldrar som inte tycker om att vara i skolan. De är hellre hemma, lagar mat och tar hand om barnen, säger Hayat Bahri, studiecoach på SFI-

skolan i Liljeholmen.

Hennes uppgift är bland annat att uppmuntra och motivera eleverna.

– Det är jätteviktigt att föräldrar lär sig bra svenska innan de skaffar fler barn. Hur ska de annars kunna prata med barnen om skolan och förstå vad som händer i samhället? Det är nog lösningen på många av de problem vi ser bland ungdomar i dag, säger Hayat Bahri.

– Speciellt för kvinnor är språket viktigt om man vill vara självständig och inte bli beroende. Svenskan är nyckeln till allt, understryker hon.

Aline Swama kom till Sverige med två barn som idag är 16 och 21. Hon är van att försörja sig själv och jobbade som taxichaufför under de år som hon levde som flykting i Uganda under FN:s beskydd. Nu är hon halvvägs färdig med att ta körkort, med målet att bli busschaufför.

– Svenska är svårt, man måste träna många gånger innan det blir rätt. Jag kan läsa och förstå ganska bra. Men när jag ska prata försvinner alla ord. Fast det går bättre och bättre, säger Aline.

Fitsum Kaleab tror att han har det lättare med inläringen eftersom han är yngre. Hans mål är att öppna en restaurang med eritreansk mat.

– Jag kan inte skriva så bra än, men jag läser mycket tidningar och tittar på filmer på SVT. Det måste man göra, annars går det inte, säger han.

STUDIEVÄGLEDDARE. Amina Sharif.

TIPSA MIG!

Petter Beckman

Projektleddare för #ETTSTHLM

petter.beckman@mitti.se

070-454 78 62

PIONJÄRER. Per Wahlöö, Maj Sjöwall och redaktören Åke Runnquist var med och startade Svenska deckarakademin 1971. FOTO: PRIVAT

De gjorde deckarna rumsrena i Sverige

JUBILAR. Svenska deckarakademin firar ett halvt sekel

I femtio år har Svenska deckarakademin slagit ett slag för kriminalromanen. Resultatet? Rätt skapligt. På 50-talet varnade man barn för dem. Förra året var hälften av de 20 mest sålda skönlitterära böckerna deckare.

Förra helgen utsåg Svenska deckarakademin årets bästa kriminalromaner. Samtidigt firade man 50-års-jubileum.

– Bakgrunden till grundandet var att den här typen av populärlitteratur hade väldigt dåligt anseende. Det varnades till och med för den i skolorna, minns jag från min gymnasietid på 50-talet, säger akademins nestor, 81-årig Ulf Durling.

Tanken på en lättare motvikt till Svenska akademien föddes 1956. Men det dröjde ytterligare 15 år innan den sjösattes.

Akademien bestod av 13 ledamöter – sex författare, sex kritiker och en utomstående. – för balansens skull. I dag är de 22.

– Vad man skulle göra? Jo, verka för den goda kriminallitteraturen och dess posi-

” Maria Lang är den enda som frivilligt lämnat akademien. Man biter sig kvar.

KÄND DUO. Dagmar Lange alias Maria Lang och Barbro Alving, mest känd som Bang. FOTO: PRIVAT

tiva utveckling och öka dess anseende, säger Ulf Durling.

Lang blev rasande

Det dröjde emellertid inte länge innan Sveriges Agatha Christie lämnade. I vredesmod. Maria Lang rasade över valet av bästa översatta deckare 1973, ”Min vän Walter” av Richard Neely.

– Det var den första riktigt hårdkokta seriemördarromanen. Den hade allt Maria Lang hatade. Inte ett spår av pusseldeckeri. Så vad skulle hon göra, arma människan?

Ulf Durling, överläkaren, som blev deckarförfattare, har varit akademiledamot i 40 år. Han vann akademins debutantpris (1972) och bästa svenska kriminalroman (1983), två år efter att han valts in.

Ombedd att utse några milstolpar i akademins historia blir den första Sjöwall-

Wahlöös tio böcker om Martin Beck, 1965–75.

– De ändrade helt riktningen på den svenska polisromanen. Sedan var det i princip över för pusseldeckaren, säger Ulf Durling.

Den andra är kvinnornas stora intåg i genren – och därmed ett ökat inslag av sociala relationer. Liza Marklund blåste upp den dörren med ”Sprängaren”.

Även om Marklund och Sjöwall-Wahlöö slog internationellt står de sig slätt mot den som obönhörligt bultade ner den tredje milstolpen. Stieg Larssons tre böcker om Lisbeth Salander har sålts i över 100 miljoner exemplar och utgjorde starten för det svenska deckarundret.

– Hans trilogi gav ju ytterligare en mäktig skjuts åt genren.

Jonas Berge

Svenska deckarakademin

- **Bildad:** 1971.
- **Antal ledamöter:** 22.
- **Några kända tidigare ledamöter:** Dagmar Lange (Maria Lang), Barbro Alving, Torsten Ehrenmark, Maj Sjöwall/Per Wahlöö.
- **Årets pristagare:** Fädernas missgärning av

Åsa Larsson, Årets bästa svenska kriminalroman; Återträffen av Guillaume Musso, Årets bästa till svenska översatta kriminalroman; Sly av Sara Strömberg, Årets debutpris; Jobbiga tjejer av Lisa Bjärbo, Johanna Lindbäck och Sara Ohlsson, Spårhunden.

Blått är det nya svarta

Nu är det Black Week i alla Telenors butiker. Välkommen in!

699

kr/mån inkl. Obegränsad surf

iPhone 13

Skydd och skal 50%

769

kr/mån inkl. Obegränsad surf

Galaxy S21 Ultra 5G

Spara 480 kr

Galaxy Watch4

199

kr/mån. i 12 månader

Erbjudandena gäller, om inget annat anges, t o m 31/12 2021. Iphone 13 med obegränsad surf minsta totalkostnad 18 826 kr med 24 mån bindning på abonnemanget och 24 mån delbetalning av mobilen varav 250 kr avser uppläggningsavgift. Samsung S21 Ultra 5G med obegränsad surf minsta totalkostnad 20 506 kr med 24 mån bindning på abonnemanget och 24 mån delbetalning av mobilen varav 250 kr avser uppläggningsavgift. Erbjudandena för Tv Bas + V Premium gäller t o m 31/1. Erbjudandena för bredband gäller t o m 18/1 2022.

Välkommen till vår butik för fler Black Week erbjudanden.

telenor.se

Glöggtiden är återigen här... och det är svårt att komma undan.
Vare sig du gillar glögg eller ej, så är det dags igen.

Hög tid för glögg och julens drycker

TIPS. Klassikerna står sig – men iscider också en höjdare

Jag gillar glögg. Glögg är en tradition som startade redan på 1890-talet i Sverige. Den varma söta drycken var ett måste många kalla vinterkvällar. Den tinade upp våra frusna vintersjälar och skänkte en stunds ro i själen.

Vi började faktiskt dricka upphettat och kryddat vin redan på 1500-talet. Kryddorna ansågs nämligen vara hälsobringande. Och Gustav Vasas personliga favorit var en blandning av Rhenvin, socker, honung, kanel, ingefära, kardemumma och nejlika. Inte helt olikt dagens glögg.

I dagens Sverige finns numera glögg året om och denna säsong drabbas vi tack och lov inte av några alltför säregna blandningar och konstiga smaker. Apelsin, choklad, rom och whiskey känns mer "juliga" än lakrits

och blåbär. Jag tar gärna min lilla glögg med lite russin och mandel, något annat behövs inte. Fast några pepparkakor skadar aldrig. Så bli man ju snäll dessutom... Här har ni mina glöggtips för i år. Klassikerna står sig.

1 Blossa Ekologisk Alkoholfri Glögg
Nr 11925. Pris 39 kr
Blossas alkoholfria glögg är saftig och lättsamt, fylld med körsbär, röda äpplen och söta kryddor. Klassisk och hederlig utan tjafs.

2 Brännland Iscider Ember Glögg
Nr 94300. Pris 189 kr
En svensk glögg baserad på äpplen. Äppeligheten lyfter vinet med massiv och välintegrerad syra vilket behövs för att balansera sötman. Toner av fat, torkade äpplen,

solvarm citrus, ingefära och kryddnejlika. Smarrig både varm som kall. Full pott, Brännland!

3 Blossa Ekologisk vinglögg röd
Nr 90168. Pris 89 kr
B L O S S A, glöggen heter Blossa. Glöggkändisen måste så klart vara med. Tidlös och först, den kom redan 1865. Mycket söt och fyllig med smak av julkryddor, plommon och russin.

4 Blossa 21 Valencia 2021
Nr 53200. Pris 125 kr
Som vanligt kommer Blossa med sin ärgångsglögg, denna gång med smak av Valenciaapelsin. Apelsin-smaken tar inte över, vare sig glöggen är kall eller varm. Fast ärligt talat är den traditionella bäst. Kryddigt och

lite apelsinsött, med smak av apelsinmarmelad, pome-rans och kryddor. Prova att servera den kyld, med isbitar och en apelsinklyfta.

5 Tegnér & Son Ekologisk Vinglögg
Nr 97012. Pris 79 kr
Tegnér & Son dök upp för några år sedan och för min del får den gärna vara kvar. Denna ekologiska glögg har riktigt fin kryddning, balanserad sötma och smak av ceder, fat, fikon och dadlar.

6 Dufvenkrooks Original
Nr 96009. Pris 89 kr
Dufvenkrooks är en klassiker som håller alltid håller stilen. Lite mindre sötma, lite mer "vuxen" i smaken och lite mer tanniner. Kryddig och stram, med gott om smak av pepparkakor och nejlika.

VÄRMANDE. Adventstider är glöggstider. FOTO: MOSTPHOTOS

VECKANS TIPS.
Från 39 kronor flaskan.

SUV eller Crossover? VINTERKAMPANJ PÅ SUZUKI

Just nu har vi ett fantastiskt vintererbjudande på Suzuki, köp en ny Vitara 4x4 eller S-CROSS 4x4 Aut så får du upp till 40.000 kr i rabatt!

SUZUKI VITARA 4x4
KAMPANJPRIS NU
225.400:-**
ORD. PRIS 265.400:-
SPARA 40.000:-

PRIVATLEASA
2.995:-*
/MÅN
INKL SERVICE

SUZUKI S-CROSS
AUTOMAT 4x4
KAMPANJPRIS NU
257.900:-**
ORD. PRIS 277.900:-
SPARA 20.000:-

PRIVATLEASA
3.495:-*
/MÅN
INKL SERVICE

SUZUKI

Torvalla Bil
- En trygg och personlig bilaffär

Bränsleförbr. bl. körning WLTP: 6,2-6,3 l/100 km. CO₂ 139-141 g/km. 3 års nybilgaranti, 3 års vagnskadegaranti, 3 års assistans och 12 års garanti mot genomrostning. *Avtalstid 36 månader, 4500 mil per år, ev. övermil och onormalt slitage debiteras, service ingår, garanterat restvärde, rörlig ränta, avavgift tillkommer 60 kr/mån (autogiro 39 kr/mån), uppläggningsavgift 695 kr, betalskydd i 3 månader ingår utan kostnad. *Erbjudandet gäller endast vid köp av ny Suzuki Vitara eller S-CROSS Hybrid 4x4 i lager, så långt lagret räcker. Bilarna på bilden kan vara extrautrustade.

NATURLIGT. Monica Karlstein använder mycket från naturen när hon pysslar och fixar.

FOTO: PRIVAT

Hemmfixarens bästa julpyssel

GÖR DET SJÄLV. Monica Karlstein avslöjar sina knep

► **Hon har pysslat** hela livet. Här delar experten bakom Hemmfixbloggen och instagramkontot @monicakarlstein med sig av sina bästa tips till dem som inte är lika vana.

– För mig handlar det om att sätta sig ner och jobba med händerna. Att skapa något är ett avbrott i allt som måste göras i vardagen. Jag tror att det får oss att må bra. Man tänker inte på alla måsten.

Lite terapi?

– Ja, lite så, säger hon med ett skratt.
– Jag skiljer lite på begreppen pyssla och hemmfixa. För mig är pyssel mer klipp och klistra, något jag mest gör med barnen. Oftast hemmfixar jag, och gör om möbler med hjälp av färg eller textil. Men visst pysslar jag också, speciellt kring jul.

Monica börjar julpyssla redan i januari.

– I mitt jobb med lång pressläggning ligger jag alltid ”fel” i tiden. Vissa reportage plåts redan i januari inför nästa jul. Det är lättare att få till julkänsla då än till exempel i juli.

Monica Karlstein säger att hon inte jobbar så mycket med trender, att det har blivit ganska oviktigt senaste tiden.

– Jag kollar mer på tålighet, hållbarhet blir allt viktigare, säger hon.

– Jag kan däremot känna mig rätt klar med julen när den kommer. Då jobbar

Jag kan känna mig rätt klar när julen kommer, då är jag redan inne på påsk och sommar.

jag redan med nästa säsong.

Hon har alltid älskat att pyssla, och klippte, klistrade jämt när hon var liten.

– Morfar samlade in och fixade med grejer som skulle säljas på loppisar till förmån för idrottsföreningar. Jag älskade att gräva bland hans saker. Sedan är pappa väldigt händig och jag var ofta i hans garage och hamrade och skruvade själv. Så jag har haft tid att öva, säger hon.

Torka, torka, torka

När det gäller julen jobbar hon mycket med växter, blommor och kransar. Gärna sådant som går att torka.

– Jag har ett stort serveringsskåp. På det har jag hängt en krans av torkad mörkröd hortensia, och den kommer att vara precis lika fin i jul eller nästa jul. Ovanpå skåpet ligger en krans av vit

mossa, som jag gjorde förra året. Den är ganska tidlös och fin där den ligger.

Allra lättast för nybörjaren är att torka apelsin- eller äppelskivor och trä på snöre, till fina girlander.

– Girlander av apelsinskivor var stort i sociala medier i fjol. Jag tycker att det är finare med äppelskivor med rött skal. Man lägger dem bara på en plåt och torkar på svag värme i ugnen. Sedan trär man dem på ett snöre. Allt man behöver är nål och tråd.

Fråga om lov!

Vill man göra det ännu enklare för sig finns äppelskivor att köpa färdiga i blomsterbutiken. Det ska vara naturligt, tycker Monica. Så se till att plocka växterna själv eller att de inte är odlade och har färdats långt. Men fråga markägaren om lov innan du plockar något.

– Tittar man ut finns det en hel del rönnbär kvar. Av dem kan man göra girlander. Eller ormbunkar... Jag plockade ett helt fång, vände upp och ner på dem, satte dit en lampsladd och hade som lampa.

Vad gör man om det blir fult?

– Då släcker man lamporna och tänder levande ljus så är det ingen som ser skavankerna. Ofta har du högre förväntningar och andra märker inte ens små detaljer som inte blev som du tänkt dig. Men det är inte hela världen om det blir lite fel, att du får göra om och göra rätt.

Jonas Berge

Julstjärnor i fönstret

● **Du behöver:** Tapeter, snöre, sax, limpistol, band eller snöre för upphängning.

● **Innan** du börjar, klipp till ett stycke tapet som har samma höjd som du vill att julstjärnans diameter ska bli, och en längd som är minst dubbelt så lång som höjden på tapeten.

● Så gör du:

1. Vik pappret som ett dragspel.
2. Klipp kanterna såsom du önskar. Det kan vara fint att klippa kanterna spetsiga eller runda, eller varför inte varannan rund och varannan kantig.
3. Knyt ett snöre på mitten av dragspelet och klipp av överblivet snöre.
4. Veckla ut och limma ihop kanterna så att julstjärnan håller ihop. Använd limpistol, men var försiktig så att du inte

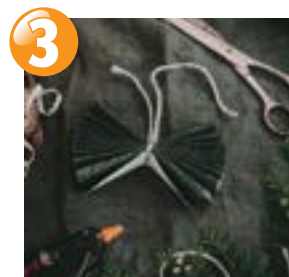
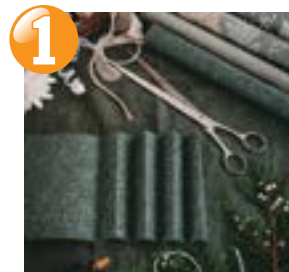
bränner dig.

● **Häng upp.** Antingen använder du en tunn sytråd eller genomskinlig fiskelina eller ett dekorativt textilband.

● **Tips:** Använd limpistol i stället för vanligt lim som ofta är för svagt för att limma styva tapeter. Med limpistol får limmet häfte direkt och det är enklare att jobba med.

● **Inköpsställen:** Tapeter från Sandberg wallpaper.

Styling och foto: Monica Karlstein

Stämningsfull ljusmanschett

● **Du behöver:** Mässingsplåt 0,5 mm tjock, mässingstråd 2 mm tjock, tång, superlim, sax eller plåtsax.

● Så gör du:

1. Klipp av cirka 50 centimeter mässingstråd och linda ett par varv runt ett stearinljus så att tråden sticker ut lika mycket på var sin sida, likt blomsterstjälkar. Böj till formen på trådarna som du önskar ha dem. Klipp eventuellt mässingstråden senare när du har satt fast bladen, om du tycker att den är för lång.
2. Klipp små blad av mässingsplåten. Använd en plåtsax eller en sax du inte är rädd om. Använder du en vanlig sax blir den slö,

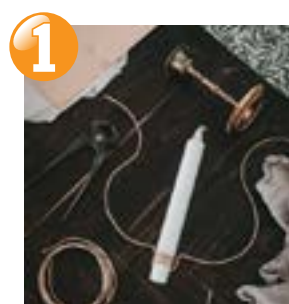
men du har bättre precision med den.

3. Gör en liten böj på bladets nedre del.

4. Lägg lite superlim i bladets böj och sätt fast på mässingstråden, såsom du önskar placera bladen.

● **Tips!** Liknande ljusmanschetter kan du göra i koppar eller silver.

Styling och foto: Monica Karlstein

TILL SALU

3:a i , Stockholm

Adress: Båtholmsbacken 7
Utgångspris: 2 295 000 kr
Avgift: 3 935 kr/mån
Boarea: 83 kvm
Vån: 1

Visas:
Sön 28/11 kl. 12.30-13.00,
Mån 29/11 kl. 18.30-19.00
Mäklare: Caroz Hassan, 0735-39 30 80

TILL SALU

5:a i Skärholmen, Stockholm

Adress: Falkholmsgränd 17
Utgångspris: 2 095 000 kr
Avgift: 8 100 kr/mån
Boarea: 117.5 kvm
Vån: 3/5

Hiss: Ja
Visas:
Sön 28/11 kl. 14.00-15.00,
Tis 30/11 kl. 18.00-18.30
Mäklare: Caroz Hassan, 0735-39 30 80

TILL SALU

1:a i , Stockholm

Adress: Kungssätravägen 48, -1tr
Utgångspris: 1 895 000 kr
Avgift: 1 590 kr/mån
Boarea: 56 kvm

Visas:
Tor 25/11 kl. 18.00-18.30,
Sön 28/11 kl. 11.30-12.00
Mäklare: Caroz Hassan, 0735-39 30 80

TILL SALU

5:a i Skärholmen, Stockholm

Adress: Gräsholmsvägen 50
Utgångspris: 2 490 000 kr
Avgift: 8 126 kr/mån
Boarea: 108.5 kvm
Vån: 1/7

Hiss: Ja
Visas:
Sön 28/11 kl. 13.15-14.00,
Mån 29/11 kl. 17.15-18.00
Mäklare: Hussein Ammouri, 070-214 59 23

KOMMANDE

4:a i Skärholmen, Stockholm

Adress: Ekholmsvägen 369
Avgift: 5 898 kr/mån **Boarea:** 77 kvm
Vån: 5/9
Mäklare: Hussein Ammouri, 070-214 59 23

Hussein Ammouri
Reg. Fastighetsmäklare
070-214 59 23
hussein.ammouri@lansfast.se

Caroz Hassan
Reg. Fastighetsmäklare
073-539 30 80
caroz.hassan@lansfast.se

KOMMANDE

4:a i , Stockholm

Adress: Lammholmsbacken 30
Boarea: 112 kvm
Energiklass: G
Mäklare: Hussein Ammouri, 070-214 59 23

TOMAS MÄKLARBYRÅ

ÖRNSÄTRABACKEN 74

SÅLD

ALSÄTRAVÄGEN 64

SÅLD

ALSÄTRAVÄGEN 76

SÅLD

GILLSÄTRAGRÄND 17

SÅLD

HÖGHOLMSGRÄND 14

SÅLD

KRÅKSÄTRABACKEN 45

SÅLD

NORRHOLMSGRÄND 41

SÅLD

SÄTRAGÅRDSVÄGEN 279

SÅLD

NÅGRA AV VÅRA FÖRSÄLJNINGAR 2021

SÄTRAGÅRDSVÄGEN 65

SÅLD

SÄTRAGÅRDSVÄGEN 85

SÅLD

ASPSÄTRAVÄGEN 21

SÅLD

ASPSÄTRAVÄGEN 23

SÅLD

ASPSÄTRAVÄGEN 27

SÅLD

ASPSÄTRAVÄGEN 5

SÅLD

ASPSÄTRAVÄGEN 7

SÅLD

GRÄSHOLMSVÄGEN 11A

SÅLD

GRANSÄTRAGRÄND 11

SÅLD

GRANSÄTRAGRÄND 11

SÅLD

GRANSÄTRAGRÄND 17

SÅLD

GRANSÄTRAGRÄND 49

SÅLD

HÅLLSÄTRABACKEN 32

SÅLD

KUNGSSÄTRAVÄGEN 28

SÅLD

ODD FELLOWVÄGEN 11

SÅLD

ODD FELLOWVÄGEN 12

SÅLD

*Din lokala mäklare i Söderort –
ett familjeföretag i tredje generationen!*

Ring oss för kostnadsfri värdering!
08-646 57 00, 08-97 17 50. www.tomasmaklarbyra.se

Prata med oss. Vi finns alltid nära till hands.

Fastighetsbyrå

1:a Sättra | Stockholm

Sättragårdsvägen 4 B Inflytt februari 2022

Kontakta ansvarig mäklare vid intresse: 0739417366

Obs: Visning kommer att ske på Elsa Brändströms gata 219. Anmäl dig via webbsidan!

Utgångspris 1 690 000 kr **Avgift** 2 643:-/mån **Boarea** 34 kvm **Vån** 2 (Hiss)

Visas Sön 28/11 13.00-13.30

Mäklare Rabi Soma 073- 941 73 66

Köpa? Sälja? Nu?

Var ska du bo? Det är spännande att byta bostad, men det kan också vara en utmaning. Vare sig du ska köpa eller sälja. Våra mäklare som är experter på området där du bor, och våra digitala tjänster hjälper dig till en smidig och lyckad bostadsaffär. Är vi rätt för dig?

Utmana
mäklarkedjan
som säljer flest
bostäder
i Sverige.

Fastighetsbyrå

KÖP & SÄLJ · PRIVATANNONSER

- **Så här gör du:** Gå in på Mitti.se där du klickar dig in på ”Privatannonser”. Där bokar du sedan din annons med enkla steg; välj tidning, kategori och införningsdag. Du kan betala med direkt med bankkort eller Swish. Sidan är för privatpersoner.
- **Tjänsten är ett samarbete** med Tidningsannonsen.se och all support hanteras av support@tidningsannonsen.se.
- **Handla tryggt!** Vid alla köp, kräv alltid legitimation och betala aldrig i förskott. Vid bilköp, följ med på en provkörning.

KÖPES

VINYL-Skivor LP,EP,Singlar

Rock,Hårdrock,Jazz,Pop.
Bet.40kr->flera tusen för rariteter.
Även samlingar. Privat hämtas,
Olle 08- 916881

Betalar Bäst för din bil nu

Få bilen såld idag, Vi kommer ut till er och värderar er bil på plats samt köper den direkt. Inga konstiga efterkrav. Alla Märken, Även något defekt, Obes EJ hinder. Tillgång till bärgnings bil. Gabriel 0707899703

fiskeprylar knivar köpes

spö rullar drag napp och nytt same knivar jaktknivar köpes hämtas omgående 0737302257

Antikt o äldre möbler köpes

Skåp porslin lampor prydnadsaker m.m även hela hem Tel Erik 08299826

KÖPER DIN BIL IDAG ÄV DEF

KÖPES ALLA BILAR ALLA SKICK
MÄRKEN ÅRS.RING 0707586976
benjamin_sck@live.se

LP-SKIVOR & EP 50-90 TAL
KÖPES, ALLT AV INTRESSE !!

ROCK, POP, BLUES, JAZZ, FUSION,
HÅRDROCK, PROG... 0735- 414 508
Mail:grammofonskiva@gmail.com

Alla slags bilar köpes.

Alla märken och modeller av intresse.Bet bra för fina ex.Äv ej körbara,avställda,obes mm.Kommer ut på plats. Christian Friberg Tel:070- 4030101

Alla bilar köpes nu

Hejsan alla märken o mod fr.90- 2021 årsmod korrekt värdering äv obes defekt cab suv.mm. Mvh Håkansson 073- 6775878

PLÅTLESAKER m.m.

Plåtleksaker. Leksaksbilar: DINKY, CORGI TEKNO. Köper hela samlingar. 072- 306 49 10 Janne

Lotte Laserstein

Högklassig målning av Lotte Laserstein köpes.
070- 7727214,
mikael.amnell@gmail.com

LP-/VINYLSKIVOR KÖPES
Mycket bra betalt!

Hämtar och betalar på plats
Hör gärna av dig på 076- 9411965
skivfreak@hotmail.com

DIVERSE

Frimärkssamlingar

Frimärkssamlingar Sverige och Europa köpes,även äldre vykort av intresse
Tel.0704397078

SÄLJES

Vinterhjul säljes, dubbade ink
alu.fälgar och sensor

KUMHO 225/45R17
Mönsterdjup 7,5, knappt använda, inköpta nov 2018 till Jaguar XE. 4000 kr? Ring mig 0709255840

LÄGENHETSBYTEN

4:a 92 kvm på Nytorgsg.

Nyrenoverad 2012. 12546/mån, Ö mindre helst Södermalm, eller förslag. cheeezuz@hotmail.com

SKAPA DIN ANNONS! Beställ via webben

Klicka på "Privatannonser" på mitti.se/skarholmen
– eller genom att skanna qr-koden med mobilkameran!

TRÄFFEN

HITTA FLER KONTAKTER! Lyssna av! Mitt i publicerar ett urval och förbehåller rätten att ta bort osedliga annonser, fler finns tillgängliga via 0939-105 31 86. Samtalet kostar 9,60 kr/min.

MÄN SÖKER KVINNOR

Jag söker en trevlig kvinna i Storstockholm mellan 40-70 års åldern för trevliga möten. Jag söker en särbo eller kompisrelation. Vi hittar på tillsammans vad vi skall göra. Jag har allmänna intressen. **45007**

Jag är en trevlig och charmig kille på 51 år i Bromma. Jag söker efter en trevlig tjej mellan 35-55 år för en seriös relation. Jag gillar bland annat promenader, film, musik, djur och natur med mera. Obs, endast seriösa svar. **45004**

63-årig lättsam, enkel, glad och hoppfull man med många intressen söker en likasinnad kvinna. Gärna något eller några år yngre för kärleksfullt och seriöst förhållande. Kan vi finna kärleken tillsammans du och jag i decembermörkret? **45000**

Rökfri kille söker tjej 45-65 år för en dejt. Intressen är resor, filosofi, matlagning, resor till Asien med mera. Ring nu, alla får svar. **44996**

En 56-årig man med bra utseende, ordnad ekonomi och allmänna intressen söker en trevlig, snäll, attraktiv och kungig kvinna 60-75 år ungefär för ett förhållande. Vinterchansen **44995**

Ung 50-talist söker kvinnlig brevvän. **44988**

Trevlig man på 54 år med allmänna intressen. Gillar kultur, konserter och allt annat som

- **Du som vill annonsera, svara eller lyssna av svar** på din annons, ring **0939-105 31 86**. Samtalet kostar 9,60 kr/min. Du måste använda en mobil som har ett abonnemang eller en hemtelefon.
- **Om du vill svara på en annons** har du 30 sekunder på dig att tala in ett meddelande till den som har annonserat. Du kan endast svara på annonser via telefon.

MAN SÖKER MAN

Jag söker en bisexuell, homo-sexuell eller transperson i Storstockholm. Jag tror att du är mellan 50 och 75 år och jag hoppas att vi kan ha trevliga träffar. Jag är själv i 70-års-åldern. **45006**

Här finns en kille 67 år. Ungdomlig, humoristisk, slank. Söker kärleksfull och schysst kille. Vill bygga upp en varaktig samvaro, seriöst. Gärna yngre. Har många intressen. **45003**

Manlig sen 30-talist eller tidig 40-talist ännu aktiv sökes av ungdomlig kille runt 75 år för gemensam trevnad. **44987**

ÖVRIGT

Jag är en ungdomlig och aktiv kvinna på 58 år som inte kan dansa så bra. Jag tänkte anmäla mig till en danskurs i social dans (bugg och foxtrott) i år. Jag saknar en manlig danspartner. Därför söker jag en rörlig, glad, ungdomlig och helst lång man som kan bjuda på sig själv som också vill lära sig att dansa och kan gå på kurs med mig. Mitt mål är att kunna dansa hyffsat på dansbandsveckan i Malung i år. Bara seriösa svar och det gäller bara dans. **44990**

Kungörelse

Stockholms kommunfullmäktige
sammanträder den 29 november kl. 16.00
i Stadshusets rådssal

- Kl. 16.00 Interpellationer
- Kl. 17.00 Frågestund
- Kl. 18.00 Beslutsärenden

Du kan följa sammanträdet

- via webb-tv, [stockholm.kommunetv.se](https://www.stockholm.kommunetv.se)
- eller i Stockholms närradio, 95,3 MHz samt från åhörarläktaren.

Du kan ta del av sammanträdeshandlingarna via Meetings plus, edokmeetings.stockholm.se.

Välkommen!
Cecilia Brinck, ordförande

Stockholms
stad

start.stockholm

mitt i **Jobb & Karriär**
Skärholmen
SÖKER DU BRA FOLK?
Kontakta oss!
annons@mitti.se ·
08-550 550 00

BOGFELTS

Bogfelts Installationer & Entreprenad AB är en välrenommerad, specialiserad och framgångsrik aktör på marknaden för park-och vägbelysning med över 30 års erfarenhet. Bolaget har idag verksamheter i Stockholms län, Mälardalen och Växjö, med kontor i Danderyd och Örebro. Vi är ett familjeföretag som prioriterar utveckling och engagemang.

Vi söker följande personal för jobb inom Stockholmsområdet

- **Elmontörer**

- **Grävmaskinist** med yrkesbevis alt. pågående utbildning för grävmaskin samt grävlastare

- **Anläggare** inom norrort

Som anställd ser vi att ni är engagerade, samarbetsvilliga och kan kommunicera på svenska i både tal och skrift. Ni har B-körkort samt en vana att jobba fysiskt och i högt tempo. Vi ser gärna att ni har utbildningar inom ESA samt arbete på väg. Det är även meriterande om ni dessutom sedan tidigare har en relevant teknisk utbildning inom el samt arbetat med belysning eller installationer.

Tjänsten är på heltid, vi tillämpar 6 månaders provanställning.

Vid intresse vänligen kontakta oss på rekrytering@bogfelts.se med ett CV samt en beskrivning av er själva. Vi ser fram emot er ansökning.

ABBA THE MUSEUM

Följ med på en interaktiv resa genom ABBA:s karriär. Sjung karaoke i Polarstudio, mixa originalmusik eller stå på scen med ABBA. Vi har även ett roligt quiz till alla barn. Walk In. Dance Out.

Öppet se vår hemsida. Djurgårdsvägen 68. www.abbatheuseum.com

Konsthallen Accelerator är en del av Stockholms universitet. Utställningarna *Warm Inside* av Jonathan Baldock och *Tyngdspegel* av Adèle Essle Zeiss visas t o m 19 dec.

Fri entré. www.acceleratorsu.art

ArkDes

Årets pepparkakshusutställning öppnar 26 nov. Utställning: Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt. Visningar och aktiviteter för hela familjen. Besök vårt familjerum och Arkitektur i Sverige.

Fri entré. Läs mer på www.arkdes.se

Armémuseum

Upplev hur krig och fred har format Sverige från 1500-talet till idag!

Öppet ons-sön 11-17, tis 11-19. Fri entré. Riddargatan 13. Tel 08-519 563 00. www.armemuseum.se

ARTIPELAG

Sista chansen att se utställningen *Rolf Hanson – Retroactive*, som är den mest omfattande som någonsin gjorts med Hansons måleri: "Rolf Hanson är mästertligt monumental på Artipelag" – Dagens Nyheter (visas t o m 28 nov). Dessutom skogsparkour för barn, söndagen 28/11 och färgsprakande hyllningskonsert till

kompositören Astor Piazzolla, torsdag 2/12. Fika och ät gott i Bådan Café & Konditori, handla i designbutik, se utställningen *Skulptur i natur*. Direktbussar från Cityterminalen ons-sön, biljetter/info på artipelag.se

Öppet ons kl 11-19, tor-sön kl 11-17, mån-tis stängt. För öppettider i december, se artipelag.se. Artipelagstigen 1, Gustavsberg. Tel 08-570 130 00. artipelag.se

Lör 27/11 Julöppet, drop-in, se hemsidan. Övriga tider öppet för beställda gruppbesök. Öppet lör 27/11 12-16. Tel 08-612 65 60. www.eldhsatelj.se

Upplev känslan att vara mitt i äventyret! Se filmerna *Superpower Dogs*, *Oceans* och *Sköldpaddans resa*. Missa inte julens nyhet: *Asteroid Hunters*. Biljetterna är släppta! Välkomna.

Förköp din biljett på www.nrm.se T-bana Universitetet. Buss 50/540. www.nrm.se/cosmonova

DROTTNINGHOLMS SLOTTSTEATER

Teatern visas lördag-söndag kl 11.30 (familjevisning), 13.30 och 15. Även engelska turer. Temavisningar 27/11 och 28/11 kl 12: *Jul med prins Gustav* (från 4 år) och kl 13: *Jul med Gustav III* – om julfirande på 1700-talet. Teaterboden öppen lördag-söndag 11-16. www.dtm.se

Ekonomiska museet

Upptäck utställningen *Hyperinflation – ofrivilliga miljonärer och värdelösa pengar*. Hur är det att leva i ett samhälle där pengarna förlorat sitt värde? Fri entré. ekonomiskamuseet.se

ETNOGRAFISKA MUSEET

Gamla föremål möter nya frågor. Upptäck museet med hållbarhet i fokus på gröna Djurgården. Välkommen, världen väntar. Öppet tis 11-17, ons 11-20, tor-sön 11-17. Fri entré. etnografiskamuseet.se

Regnskog med fritt flygande fjärilar, sköldpaddor, vaktlar, grodor, axolotlar m m. Stort akvarium med revhajar & färgglada fiskar. Mindre saltvatensakvarium med koraller, sjöborrar & sjöstjärnor.

Öppet alla dagar året om. Vi finns i Hagaparken, Solna. Hållplats: Haga Norra. Butik & café. www.fjarilshuset.se

Tre utställningar. Sverige och Förntelsen, Vita bussarna – fotografier av KW Gullers och Per Angerpriset – Mod och handling. Öppet mån-fre 12-17, lör 12-16. Alltid fri entré. Stora Nygatan 10 i Gamla Stan. www.levandehistoria.se

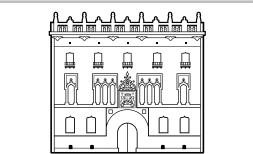
FÄRGFABRIKEN

Symbiosis – en utställning där olika idéer och kunskapsområden möts i utforskandet av hur ett symbiotiskt tänkande kan inspirera till förändring och låta oss förstå världen på nya sätt, t o m 28/11. *Open Studio* – Dans- & koreografkollektivet DACE gästar projektrummen, t o m 28/11. *Klubb 20TAL: Jordbegär* – en kväll med litteratur, konst, samtal&performance, 25/11 kl 18-23. Biljetter via Billetto. Öppet torsdag-fredag kl 11-16, lördag-söndag kl 11-17. www.fargfabriken.se

Välkommen att upptäcka en keramisk skattkammare! Utställningar: *Gustavsbergssamlingen*, nedslag bland föremål och människor från 170 års porslinsstillverkning. *Karin Björquist – en tanke tar form*, om en av 1900-talets främsta svenska formgivare och Gustavsbergs första kvinnliga konstnärliga ledare. Öppet fre-sön 11-16. Biljetter: 80kr/60 kr, fri entré under 20 år, förköp via webben eller på plats. Museet är kontantfritt. Odelbergs väg 5, Gustavsberg. Tel 08-519 543 00. gustavsbergsporslinsmuseum.se

Hallwylska museet Ett privatpalats från sekelskiftet 1900 på Hamngatan 4. *Jul i palatset*. Boka din biljett till årets juldrama! Utst. *Bögar. Mötesplatser i en förbjuden tid*. Mer info, bilj, visn, öppettider se www.hallwylskamuseet.se

Ej rullstol eller barnvagn.

Historiska

Upptäck nya utställningen *Vikingarnas värld*. 2500 originalföremål, pröva på-stationer för alla sinnen och mängder av spännande berättelser. Fri entré. historiska.se

Guidade visningar av museet tisdag till lördag kl 12.

Fri entré på lördagar mellan 11 och 12. Se judiskamuseet.se för kvällsprogram!

KULTURHUSET stadsteatern

Publkt. Salad Hilowle. Utställningen pågår till 16 januari 2022. *Väntrummet*. Vad händer när konstvärlden möter sjukvården? Utställningen pågår till 12 december 2021. Ett samarbete mellan Kroppens Hus och Kulturhuset Stadsteatern. För mer information om våra utställningar se kulturhusetstadsteatern.se

Liljevalchs

Bergstenhuset: Liljevalchs 100 år – Jubileum 2021. Höstens stora utställning gör nedslag i Liljevalchs mer än 100-åriga historia, från invigningen 1916 med tidens toppnamn Carl Larsson, Bruno Liljefors och Anders Zorn till 2020 års pandemidrabbade presentation av Hilding Linnqvist. Vi påminns om modernisternas genombrott 1918 och Picassos Guernica 1938, det politiska 1960-talet med både De otäckta och erotisk konst, Kjartan Slettemarks pupel 1975 och Dan Wolgers soffkupp 1992, köerna till Andy Warhols sena verk 2004 och till Lars Lerins akvareller den heta sommaren 2018. *Liljevalchs+, nya tillbyggnaden*: Linn Fernström, t o m 20 februari, plan 4-5. Eva Lange/Per Kesselmar, 19 nov-23 jan, plan 1-2. Filmen om Liljevalchs visas på plan 3. Öppet måndag, onsdag, fredag t o m söndag kl 11-17, tisdag och torsdag kl 11-20. Entrépris 120 kr, pensionärer/studenter 100 kr. Fri entré för alla på måndagar. Biljetter till våra utställningar kan köpas på plats i entréerna på Djurgårdsvägen och Falkenbergsgatan eller via förköp hos biljetto.se Butik. För eventuella ändringar se www.liljevalch.se

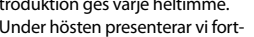
Museet om Sveriges kungliga historia. Rustningar, vapen, glittrande dräkter, smycken och ståtliga kungliga vagnar. Ny utställning! *Manga Royals – kunglig historia i mangastil*.

Öppet visn & föredrag se www.livrustkammaren.se Fri entré. Slottsbacken 3.

Visas just nu: Grupputställningen *En tyst vår vandrar genom lägenheten*, verk av 20 konstnärer ur Magasin III:s samling. En kort introduktion ges varje heltimme. Under hösten presenterar vi fortsatt den monumentala målningen *Natten*, 2019 av Tal R. Öppet fredagar och lördagar, t o m 18 december. Enbart förbokade besök via vår hemsida. Entré 80 kr, stud/pensionär 60 kr, under 20 år fritt. Frihamngsgatan 28. visit@magasin3.com Tel 08-545 680 40. www.magasins3.com

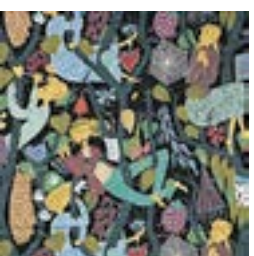
Konst: Leif Holmstrand, Ur djupet. Restaurang. Barnaktivitet söndag. Öppet ons-sön 12-16. Löfströmsväg 8, Sundbyberg. marabouparken.se

MEDELHAVSMUSEET

Guldsatser i bankpalatset. Mumier i bankvalvet. Keramik i bankhallen. Kylida tillgångar på flaska i restaurangen. Välkommen till Medelhavsmuseet, mitt i Stockholm city. Öppet tis-fre 11-20, lör-sön 11-17. Fri entré. Fredsgatan 2, Stockholm. medelhavsmuseet.se

Fri entré. Norrbro, vid Slottet. medeltidsmuseet.stockholm.se

Aktuell utställning | Current Exhibition: *Stig Lindberg*, 29 maj 2021-30 jan 2022.

Öppet tis-sön kl 11-17. Hersedsvägen 32, Lidingö. www.millesgarden.se

Utställningar: Annika Elisabeth von Hausswolff – Alternativ sekretess & I lady Barclays salong – konst och fotografi runt 1900. Förköp gärna din biljett till utställningarna. Alltid fri entré till samlingen.

Skeppsholmen. Tel 08-520 235 00. www.modernamuseet.se

800 nordiska och internationella designmöbler från 1900-2020. Öppet lör-sön 11-17. Fri entré. Magasin 6, Frihamngsgatan 50. Buss 1 eller 76, hpl Frihamnen. www.mobeldesignmuseum.se

Konst och design från 1500-talet till idag. Tillfälliga utställningar: *Snowcrash*, om framåtblickande design. *Scandinavian Design & USA* – människor, möten och idéer, 1890-1980. Temavisning med kurator Helena Kåberg: *Textil i utställningen i Scandinavian Design & USA*, fre 26/11 kl 15-16, förköp av platsbiljett via webben. Digital live-presentation av utställningen, ons 1/12 kl 14-15, anslut kostnadsfritt via länk på webben. För barn och familj: Utställningen *Villa Curiosa*, lör-sön kl 11.15-16.15, fri entré, boka platsbiljett via webben. *Familjedag i ateljéerna*, sön kl 13-16, fri entré drop-in i mån av plats.

Öppet tis, ons, fre 11-17, tor 11-20, lör, sön 10-17, mån stängt. Fri entré till samlingarna. Entréavgift till de tillfälliga utställningarna men fri entré för alla under 20 år. Förköp/förboka gärna biljett via webben. Södra Blasieholmshamnen 2. Tel 08-519 543 00. nationalmuseum.se

Välkommen att besöka museets utställningar – fri entré! Återse Tyrannosaurus rex och hör vargarna yla. Upplev den stora känslan på Cosmonova. Digitalt liveföredrag 1/12: Biologisk mångfald i kris. Pris 100 kr. Biljettbokning och information på: www.nrm.se T-bana Universitetet. Buss 50/540. Tel 08-519 540 00. www.nrm.se

Nobelfesten – en utställning om festernas fest! Nights at the Nobel Prize Museum: Konserter, specialvisningar och samtal på fredagskvällar. 26/11 Dessertprovning med konditor Daniel Roos. Bli medlem i Nobel Prize Museum och upplev mer. Öppet tor 11-17, fre 11-21, lör-sön 11-17. Börshuset, Stortorget 2, Gamla Stan. Tel 08-534 818 00. nobelprizemuseum.se

Nordens Paris, endast förköp via hemsidan. *Arktis – medan isen smälter* och *Tidsvalvet* – vinnare av Årets utställning.

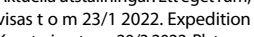
Öppet alla dagar. Tel 08-519 547 70. www.nordiskamuseet.se

Just nu visas nya utställningen *Saknar dig!* om att skicka omtanke med brev och paket. *Ålskade Postnummer* – om svensk hip hop, plats och postnummer, samt *Din Post, HE!! Skattkammaren*. Öppet ti-sö 11-16. Museishopen 12-16. Lilla Posten ti-sö 11-16. postmuseum.se

Aktuella utställningar: Ett eget rum, visas t o m 23/1 2022. Expedition Konst, visas t o m 20/3 2022. Platsens själ – Prins Eugen och landskapet, visas t o m 1/5 2022.

Öppet tis-sön kl 11-17, tor kl 11-20. Prins Eugens väg 6, Djurgården. Tel 08-545 837 00. www.waldemarsudde.se

Riksidrottsmuseum

För de lite yngre: Besök nya utställningen "Barnlekar – en målning från 1500-talet". Utställningen jämför dåtidens lekar med nutidens och innehåller roliga interaktiva stationer, hemliga gångar och dolda luckor. Dessutom: Ny utställning i Konsthall 16: *In Purple* – en film av Johanna Billing i samarbete med Mix Dancers. Öppet tisdag-söndag kl 11-16. Djurgårdsbrunnsv 26. Buss 69, hållplats Sjöhistoriska museet. www.riksidrottsmuseum.se

Visningar och program, se webb!

Öppet tis-sön kl 11-17. Sibylleg 2. www.scenkonstmuseet.se

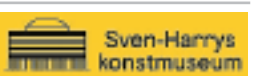
Utställningar: Dryckeslandet Sverige, Vin, Fashion Cocktail. Öppet tisdag, onsdag & lördag kl 10-17, torsdag & fredag 10-18, söndag kl 12-17. Stängt 21 september. Visningar, ni väljer tid. Entré: Vuxen 120 kr, pensionär/stud 100 kr. Djurgårdsstrand 9. Bryggas och bersä. www.spritmuseum.se

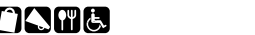
Fri entré. T-bana Slussen. stadsmuseet.stockholm.se

Besök Strindbergs hem. Visas av guide to-sö 13. Ny utställn: *Strindbergs ansikten*. Gåsdrukning i Strindbergs salong. Öppet ti-sö 12-16. Drottninggatan 85. Tel 08-441 91 70. www.strindbergsmuseet.se

Party för Öyvind! Nu har vi öppet tisdagar och kvällar. Den kritikerrosade jubileumsutställningen hyllar Öyvind Fahlströms konstnärskap och lyfter en dynamisk era. Många banbrytande konstnärer och verk som aldrig tidigare visats i Sverige. Curator Barbro Schultz Lundestam visar utställningen 27/11 kl 12.

Öppet tis-sön kl 11-19, tor öppet till kl 20. Öppna visningar tis, fre & sön kl 12. Korta introvisningar varje timme. Vasaparken. Tel 08-511 600 60. www.sven-harrys.se

I 16 skyltfönster berättas historien om rösträttskampen och demokratis framväxt. Utställningen lyfter fram historiska händelser, dåtidens pionjärer och dagens utmaningar.

Öppet alla dagar dygnet runt. Mynttorget/Västerlånggatan. firademokratin.riksdagen.se

Carl Johan De Geer – Den stora missuppfattningen, visas till 20/3 2022, *Hjalmar Söderberg och bildkonsten*, visas till 9/1 2022. I samlingen välkända nordiska konstnärer från förra sekelskiftet. Allmän visning tis kl 14. Julstämning 27-28/11, läs mer på hemsidan.

Öppet tis-sön 12-17. Sjötullsbacken 8, Djurgården. Buss 67 Blockhusudden. Tel 08-662 58 84. Museibutik. Café Monika Ahlberg. thielskagalleriet.se

Kvällsöppet! Alla dagar 10-22

Köp biljett på www.tekniskamuseet.se

KULTURISTAN.se
Museer, Sevärtheter & Utställningar
26 november–2 december 2021

Anpassat Audioguide Ej barnvagnar Hör/Teleslinga
Café Guidad visn. Nära SL Restaurang Butik

kulturistan.se

Torekällberget

Jul på 1800-talet

Upplev julen i land och stad på 1800-talet. Med jultomte, julfirande i hus och gårdar, Glimma dränglekar, sång och musik, trolleri, torghandel och mycket mer.
Öppet 11 & 12 december kl 11-17.
Källgatan 15, Södertälje.
www.torekallberget.se

Vi finns även på webben
KULTURISTAN.se

VASA MUSEET
Öppet alla dagar kl 10-17, onsdagar kl 10-20.
vasamuseet.se

Upplev vikingatidens berättelser med starka sköldmör, brutala bär-särkar och fängslande färder.

Öppet alla dagar kl 11-17.
Djurgårdsstrand 15.
www.thevikingmuseum.com

VRAK MUSEUM OF WRECKS
Välkommen till Sveriges nyaste museum. Dyk ner bland Östersjöns världs-unika vrak och starka berättelser. Öppet varje dag 10-18, onsdag till 20. Vrak Café & Bar samma tider. Dagens lunch. Fri entré 0-18 år. Djurgårdsstrand 17. vrak.se

Ett utflyktsmål för hela familjen. Tillfällig utställning: *Maria Fröhlich; Berättande i bild*. Maria Fröhlich är författare, serietecknare och illustratör. Hon har tecknat och illustrerat serier och barnböcker, både i Sverige och USA. För den serieintresserade är detta en utställning man inte vill missa. Utställningen visas 29/9 -21-27/3 -22. Öppet må-sö kl 11-16. Allmän visn sö kl 14. Bålsta. Tel 08-411 00 40. www.abergsmuseum.se

ÖSTASIATISKAMUSEET
Upplev kultur, konst och design från Östasien på Skeppsholmen. Besök succéutställningen Boro – Nödens konst. Förför din biljett på webben. Välkommen.

Öppet tis-ons 11-20, tor-sön 11-17. Fri entré. ostasiatiskamuseet.se

Biologisk mångfald i kris

med forskare från Naturhistoriska riksmuseet

Digitalt liveföreläsning 1/12 kl. 18.30-19.45

Mats Wedin Lars Hedenäs Irene Bisang

Biljett 100 kr: www.nrm.se

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

MÖT EN PRINSESSA FÖRE SIN TID

Daisy

KRONPRINSESSAN MARGARETA 1882-1920

VISAS PÅ KUNGLIGA SLOTTET WWW.KUNGLIGASLOTTEN.SE

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

ÖPPEN T O M 9 JAN 2022

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Jul på Waldemarsudde!

Besök oss under adventshelgen! Se våra kritikerrosade utställningar och passa på att handla julblommor och fina julklappar i vår butik. I Prinsens kök och på Café Ektorpet i parken kan man avnjuta en god lunch eller adventsfika med lussebullar och annat gott. Varmt välkomna!

Ett eget rum

Konstnärsrollen under det sena 1800-talet

Visas t o m 23 januari 2022

I denna hyllade utställning skildras hur nordiska kvinnliga konstnärer erövrade konstnärsrollen under en tid av radikala samhällsförändringar. Starka verk av betydande kvinnliga konstnärer som Julia Beck, Hanna Hirsch-Pauli, Bertha Wegmann och Helene Schjerfbeck visas i dialog med sina samtida manliga kollegor såsom bl.a. Edvard Munch, Ernst Josephson, Christian Krohg, Carl Larsson och Anders Zorn.

Julklappstips

Den klassiska WALDEMARSUDDEKRUKAN®, formgiven av Prins Eugen, finns i olika storlekar och färger. Varje kruka är handgjord och unik och säljs enbart på Prins Eugens Waldemarsudde samt i museets webshop.

Julkonsert

Onsdag 15/12 kl. 18.30–20.00

Spännande musik och textläsning med framstående musiker och skådespelare. Medverkande musiker: David Wärn (piano), Mika Takehara (vibrafon), Anders Lagerqvist (violin) och Per Öman (violin) Recitation: Irene Lindh Musik av: Franz Liszt, Claude Debussy, Philip Glass och György Kurtág Texter av: Louise Glück, Tomas Tranströmer och Viktor Rydberg

Öppet: tis-sön kl 11-17, tors kl 11-20. Prins Eugens väg 6, Djurgården. Tel 08-545 837 00 → www.waldemarsudde.se

Hovstallet
The Royal Stables

Traditionell julmarknad • 27-28 november
Traditional Christmas Market • 27-28 November
Hantverk/Arts and crafts • Delikatesser/Swedish delicacies

Stall, vagnhallar och selkammare har öppet.
Stable, carriage hall and harness room are open.

Öppet: Lördag 10-19 • Söndag 10-17
Open: Saturday 10-7 • Sunday 10-5

Hovstallet Väpnargatan 1
Entré 100 kr. Barn under 12 år fri entré i målsmans sällskap.
Entry fee SEK 100. Free entry for children under 12 accompanied by a parent/guardian.

www.kungligaslotten.se • www.svenska-slottsmassor.se

Svenska Slottsmässor i samarbete med H.M. Konungens hovstall

BARNLEKAR
en målning från 1500-talet

I rikets hemliga tjänst

Armémuseum

Ons-sön kl.11-17, tisdagar 11-19, Riddargatan 13, Stockholm, T-banestation Östermalmstorg

Konstruktör: Lena Holmlund / lena-holmlund.com / lena.v.holmlund@gmail.com / Foto: Claudio Britos

t!
s att

● **Tävla om utlottningen** genom att skicka in kodord, ditt namn och din adress till e-postadressen **korsord@mitti.se** – eller skriv på ett vykort och posta till adressen **"Korsord, Lokaltidningen Mitt i, Box 47 309, 100 74 Stockholm"**. Senast nu på torsdag klockan 14.00 vill vi ha din lösning.

[illegible]

● **Vinnare:** Pelle Eliasson, Sigtuna, Christina Spolén, Stockholm, Mats Öberg, Bromma

ALLTID

3 FÖR 2

BILLIGASTE PARET
PÅ KÖPET

eller

KÖP 2 PAR - FÅ 50% PÅ
DET BILLIGASTE PARET

450:-
VARMFODRAT

Stl. 25-32 450:-

Stl. 25-32 450:-

Stl. 25-32 450:-

Stl. 25-39 450:-

Stl. 25-39 450:-

Stl. 33-37 450:-

skopunkten

BARKARBY, HANINGE, KISTA, SICKLA, SKÄRHOLMEN, SÖDERTÄLJE, UPPSALA

Julbord extra allt

Ta Cinderella och njut av Kocklandslagets klassiska julbord med vin, öl, läsk och kaffe – toppat med julshow, dans och taxfreedeals.

615:-
Prisex per person inkl del i Insidehytt, 21/11–26/12.
Boka på Vikingline.se

En godare jul

Östersjöns mest prisvärda resor

JURIDIK · En framtidsfullmakt börjar gälla om och när du blir beslutsoförmögen.

Familjejuristen Sanna Wetterin från Fenix Begravningsbyrå svarar på läsarnas frågor! Har du en? Mejla: familjejurist@mitti.se

Hur hanteras en framtidsfullmakt?

Jag har en framtidsfullmakt. Ska den skickas in och registreras, eller räcker det att förvara den i bankfack? Jag har hört att man sen måste visa upp fullmakten i original för varje ärende. Vet du om lagen ska ändras så att det blir enklare än så?

Framtidsfullmakten är en fullmakt som blir giltig vid en framtida tidpunkt då man inte längre kan förstå följderna av sina beslut. Det är ett alternativ till god man och förvaltare.

Nu är det alltså möjligt att själv bestämma vem som har rätt att i framtiden sköta ens angelägenheter om man hamnar i ett läge då man förlorar sin beslutsförmåga.

Exempel på när en framtidsfullmakt kan bli gällande är om man blir dement, psykiskt störd eller sjuk på annat sätt. Det krävs också att förhållandet har pågått varaktigt. Om en person är dement tillfälligt eller i vågor så räcker det alltså inte alltid för att en framtidsfullmakt ska träda i kraft.

En framtidsfullmakt ska vara skriftlig. Det ska framgå att det är en framtidsfullmakt, vem eller vilka som är fullmaktsha-

vare och vilka angelägenheter fullmakten omfattar. Fullmaktsgivaren ska i två vittnens samtidiga närvaro skriva under fullmaktshandlingen eller intyga att han eller hon har skrivit under handlingen. Vittnena ska ha kännedom om att handlingen är en framtidsfullmakt och bekräfta handlingen med sina underskrifter.

Så länge framtidsfullmakten uppfyller formkraven är den giltig. Man kan alltså inte skicka in den någonstans för registrering utan man får se till att originalet förvaras på ett säkert ställe hemma, i bankfack eller liknande.

Det är bäst om fullmaktshavaren förvarar fullmakten, eftersom det är den personen som kommer använda den när det blir aktuellt.

För att få utföra de ärenden som framtidsfullmakten stadgar måste man visa upp fullmakten i original, annars kan inte instanserna man har kontakt med veta om fullmakten är giltig eller inte. Det har inte skett någon ändring kring detta då det annars skulle kunna innebära stora risker att något inte gick rätt till.

GRATTIS

Grattis min lilla prinsessa Alice som fyller 6 År önskar pappa och dina syskon till dig, älskar dig från jorden till månen

Sixten Björkander Aleberg 10 år 29/11. Grattis bästa killen! Farmor/Farfar

Grattis på 11-årsdagen fina Isabelle! Många kramar från mamma, pappa och Victor.

Stort GRATTIS till Nicole i Gröndal som blir 1 år den 30 november från mormor och morfar i Ormkärr!

Agnes Agnevald Schaub 16 år 28/11! Mamma Pappa syskon och släkt älskar dig så mycket!

Älskade Nick, stort grattis på din 14-årsdag den 27 november! Många kramar från hela familjen <3

Grattis till Alex 7 år den 4:e december. Bästa supporten! Från mormor

Hjärtliga gratulationer på 30-årsdagen fina Tessa den 29 november! Puss och kram från mamma.

Grattis Lotten på 2-årsdagen den 1 december 2021 från Farmor och Farfar.

Grattis Uno och Cordelia som fyllt 7 år! Födelsedagskramar från mamma och pappa

Grattis bästa Linnea på 7 årsdagen den 30/11. Hipp Hipp Hurra önskar mamma pappa Emilia Nora Isac

Grattis storebror på 9årsdagen! Kram Alicia

Vill gratulera Stella på sin 6 års dagen och skickar många kramar och pussar. Alice & Ruli

Tänk vad tiden går, Tyra fyller tonåring Grattiskramar från mormor och morfar. Vi älskar dig

Grattis Nana på 70-årsdagen! Du är världens bästa mormor! Jag älskar dig! Många pussar & kramar /Din Isabella

Stort grattis Viking på 4-årsdagen den 3/12. Jag älskar dig mest i världen. Puss och kram från mamma.

Grattis Melissa som fyllde 4 år den 24/9! Puss och kram från mormor och morfar!

Grattis i efterskott på 3-årsdagen vår älskade Astrid! Kramar från Harry, mamma och pappa

MAXA NOVEMBERMYSET MED BIO

Här är helgens program på Skärisbiografen:

LA INOCENCIA — OSKULDENS TID
Lördag Kl 13.15 (Fr. 11 år)

GHOSTBUSTERS: AFTERLIFE
Söndag Kl 13.15 (Fr. 11 år)

KING RICHARD
Söndag Kl 17.15 (Fr. 11 år)

LITET LAND
Måndag Kl 18.15 (Fr. 15 år)

VÄLKOMNA!

Alla biljetter alltid 50kr och popcorn ingår!

Vi visar alltid film på lördagkvällar, söndagar och måndagkvällar.

KULTURHUSET
skärholmen

www.kulturhusetstadsteatern.se/skarisbiografen

Missar vi just din brevlåda?

Anmäl utebliven tidning | www.utebliventidning.nu

www.mitti.se

STÄDNING I STOCKHOLM
Boka online idag.

maries.se
PUTS & STÄD

MARIES.SE | 08-86 18 17

MÅNDAG 29 NOVEMBER KL. 13.00

Kulturcafé: Musik i rörelse

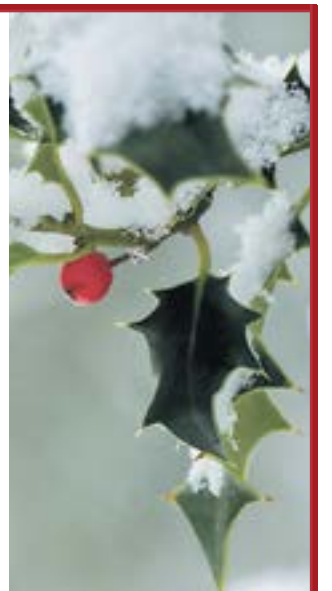
Tetyana Gamar, Jonathan Alexander
Skärholmens kyrka, fri entré

SÖNDAG 5 DECEMBER

Söndagsmässan

Skärholmens kyrka kl. 11.00
Bredängs kyrka kl. 14.30

Kyrkofullmäktige sammanträder onsdagen
den 1 december kl. 18.00 i Skärholmens kyrka.

Svenska kyrkan
SKÄRHOLMENS FÖRSAMLING

MILJÖ

TÄNK OM. Gräsklippning är inte bra för något annat än en upplevd tanke om prydlighet, skriver insändarskribenten.

FOTO: MOSTPHOTOS

Sluta klipp gräset och ge naturen i stan en chans

När ska vi sluta motarbeta både klimatomål och biologisk mångfald? Kommunens förvaltningar har till uppgift att hålla rent och snyggt i vårt närområde. De anställer folk som rensar i våra rabatter runt våra hus och klipper gräset på alla fria ytor så "det ser prydligt ut".

Men vad är egentligen prydligt? Vad du tycker ser prydligt ut beror till stor del på din uppväxtmiljö och på trender i samhället.

Enligt Naturvårdsverket minskar den biologiska mångfalden dramatiskt och vilda pollinatörer (exempelvis bin och fjärilar) får svårare och svårare att överleva. Cirka 75 procent av världens grödor behöver pollinatörer för att vi ska kunna få en bra skörd av exempel-

vis frukt och bär. Och en gräsmatta är som en öken för bin.

Att stadsdels- och parkförvaltningar åker på gräsklippare dag ut och dag in och bekämpar alla blommor som försöker titta upp är dåligt, inte bara för att man motverkar bins existens utan man förvärrar även klimateffekten, eftersom gräsklipparna går på bensin.

Eftersom gräsklippning inte är bra för något annat än en upplevd tanke om prydlighet och direkt motverkar många miljömål så kanske kommunen kan tänka om i vår och låta fler gräsytor prydas av maskrosor, klöver, scillor och malvor. Eller varför inte plantera ängsväxter för att få en längre blomningstid?

En rik biologisk mångfald är som naturens immunförsvar och minskar riskerna som ett förändrat klimat medför. Skulle man också kunna planera mer träd där det idag är gröna öknar? I en ny kartläggning från Boverket kan man läsa att träd i den byggda miljön också har stor betydelse för den biologiska mångfalden, minska buller och dämpar klimateffekten.

Kommuner kan söka bidrag hos länsstyrelsen för att till exempel anlägga ängar för att gynna vilda pollinatörer. Att förvaltningarna i stället motarbetar den biologiska mångfalden genom att så frenetiskt klippa överallt känns rätt motstridigt och dumt.

Biolog-Cathrine

REPLIK

Ge oss en chans till – vi hjälper er att betala

Svar till "Fd Ikea-fan" (nr 43) Jag blir uppriktigt ledsen att höra att ni inte kände er väl mottagna på vårt varuhus i Barkarby. Och jag hoppas att jag kan övertyga er om att ge oss en chans till.

Det ni beskriver är en genomgripande förvandling, från tidigare huvudsakligen kontant betalning till mer automatiserad betalning med hjälp av scanning och app. Fortfarande finns möjlighet att betala kontant och att få hjälp för de kunder som så önskar.

Orsaken till förändringen är att det generellt sett är mycket snabbare och

smidigare för våra kunder – några andra skäl finns inte. Utmaningen när ny teknik ersätter befintlig är att många av oss behöver lära oss den nya tekniken – inte bara på Ikea, utan även på banken eller i kollektivtrafiken.

Samtidigt är väldigt många glada för den nya tekniken som gör att vi har kortare köer i våra kassor. Vårt sätt att hjälpa er som brottas lite med det nya

Från Mitti i nummer 43.

är att vi har medarbetare på plats som visar hur man gör. Och efter lite hjälp är det inte så krångligt som det först kan verka.

Därför ber jag er att åka ut till Barkarby eller Kungens Kurva igen. Väl där ber ni någon av oss som arbetar här att visa er hur det fungerar och ge er den support ni behöver – vilket vi gärna gör. Välkomna.

Zehra Baran,
Market Manager på Ikea Barkarby

Hur kan ni utsätta oss Stockholmare för detta?

Jag läste någonstans att Stockholm utsåg sig till att vara "Sveriges grönaste stad". Jag undrar hur ni lever upp till det, Stockholms stad? Överallt får bilar företräde, gående och cyklister får vänta eller hitta alternativa vägar.

En av Sveriges största motorvägar, E4 och E20, går strax intill bostadsområde efter bostadsområde. Dess buller dånar och ligger som ett täcke över bostadsområden, parker och lekplatser dag och natt som en aldrig sinande åska och som skapar områden där nåd inte finns.

Varför utsätter ni människor, djur och natur för detta? Hur väl klingar det med en grön och välmående stad?

Skriv och agera

LÄSARBILD: Ljus i mörkret

MORGONRODNAD. Soluppgång över Riddarfjärden sedd från Erlanderhuset.

FOTO: JONAS KASTENG

Elbilshysteri är inte lösningen

Kommentar till artikeln "Moderattoppen: Städerna levererar" i Mitti i nr 45. "Det ska vara billigare parkeringar och sänkt trängselskatt för elbilar", står det i artikeln. Kina står för 31 procent av världens utsläpp av koldioxid och bygger ett nytt kolkraftverk i veckan, så vad hjälper det att "städerna levererar"? Elbilshysterin påminner starkt om etanolbilens uppgång och fall, bara värre! Östlig förbindelse är ett intelligentare sätt att få ner utsläppen, den trafik som rör på sig släpper ut mindre än den stillastående.

Bilisten

FOTO: MOSTPHOTOS

Skicka en insändare · Så här gör du!

- **Vad gör dig glad, upprörd eller fundersam** i dina kvarter? Skriv en insändare eller debattartikel i webbformuläret på [Mitti.se/insandare](https://mitti.se/insandare) – skicka gärna med bild.
- **Tänk på!** Ditt inlägg ska högst vara 1800 tecken. Ju kortare, desto större chans att komma med. Redaktionen reserverar sig rätten att korta och göra lättare ändringar. Vi behöver ditt namn och kontaktuppgift i formuläret, men du får ha en anonym signatur. Insändare publiceras även på Mitti.se – kontakta oss via webben för frågor!

Gör någon extra glad Skicka ett grattis gratis!

LIVETS BÄSTA. Berätta i din lokala nyhetstidning.

Skanna QR-koden eller gå in via tidningsannonsen.se

► **Feg-internet gör oss djävligare än vi är.**
Krönikören är ett utmärkt exempel.

Ge mig ett långfinger på Facebook!

**ARNE
HÖÖK**

Gästkrönikör · Tidningsmurvel och stockholmare, jobbade tidigare på bland annat Aftonbladet i 25 år.

Det finns mycket ohyra på webben, och mitt personliga paradexempel just nu är ”Stay friends”. Det är en sajt där man ska kunna få kontakt med gamla skolkamrater och se hur de ser ut idag och vad de gör. Vet inte hur jag hamnat i nätet, men nu får jag ideliga mejl där nya förmodade bekanta lockar. Försöker jag kika på bilderna uppmanas jag raskt att bli ”guldmedlem” mot en månadskostnad. Annars får jag bara se skymda bilder eller tockna tumnaglar i dålig upplösning.

Men – jag får i alla fall chansen att berätta hur jag minns honom eller henne!

Det finns ett tiotal omdömen att välja på, typ sportig, smart, snäll, begåvad, glad och så vidare. Minns inte i detalj vilka epiteter som erbjöds sist, men poängen är att alla är positiva.

Alla som gått i en skolklass vet att verkligheten inte ser så ut. Där huserar i regel en normalfördelningskurva av personligheter – från rena skitkorvar via tråkmånsar till kul

kompisar och fantastiska människor.

Den sämre halvan minnen får man tyvärr inte möjlighet att nämna, och så fungerar i stort sett allt på webben, inte bara på Stay friends.

Ta det största exemplet – Facebook. Miljarder gilla-knappar trycks varje dag, men ingen får chansen att trycka ”gillar inte”.

Jag tror det är en av de största anledningarna till förråandet av kommunikationen på internet. Den som blir arg eller inte håller med utesluts

Miljarder gilla-knappar trycks varje dag, men ingen får chansen att trycka ”gillar inte”.

** ”vab” här = vård av betyg, ”vabare” såna som alltid var sjuka dagen före viktiga prov.*

ur gemenskapen. Hänvisas till att passivt sura, eller tvingas skriva ett motinlägg.

Det föder ilska, och för långvarigt motvalls till sist en känsla av utanförskap som kan övergå i hat, hot och än värre.

Tänk om man på fejan kunnat trycka på en knapp för att höja ett högst anständigt långfinger? En tydlig signal som lättar på trycket utan att skrämma eller hota adressaten. Eller en pruttknapp?

Ja ni märker! Jag är redan irriterad över internetjättarnas feghet och godhetsdrömmar.

Som tur är kan jag skriva av mig i den här tidningen, annars kanske jag börjat nätstalker Mark Zuckerberg. Jag som i grunden är så snäll!

På just Stay friends skulle jag vilja ha minnen som ”smilfink”, ”jätte-vabare”, ”dryg” ”skittrist” och ”mobbare” i katalogen. Och för all del roligare och sannare minnen som ”Våt nattlig fantasi tre månader i åttan”.

Fridens liljor!

DET HÄR ÄR EN ANNONS FRÅN STOCKHOLM EXERGI

På hög höjd blir det osynliga synligt

300 mil. Så långt är det distributionsnät som förser Stockholms bostäder, sjukhus, skolor, kontor och andra lokaler med energi för värme och varmvatten.

Att det fungerar som det ska är oerhört viktigt och därför granskas, uppdateras och förbättras nätet hela tiden. Men alla kontroller görs inte under jord, eller ens på marknivå. Vissa görs högt upp i luften. Hur går det till? Vi har träffat Emilio Doussang på Stockholm Exergi, för att lära oss mer om flygtermografering.

Metoden flygtermografering går ut på att ett mindre, tvåmotorigt flygplan utrustat med en högupplöst värmekamera tar en massa bilder längs med hela distributionsnätet. Bilderna från kameran pusslas sedan ihop och matchas med en karta över detsamma. Flygningen sker på cirka 800 meters höjd, fram och tillbaka i längder eller ”korridorer” på 250 meter. Den görs alltid på natten för att undvika att solen värmer upp marken och bildar varma punkter. Optimala väderförhållanden är minusgrader och klar himmel. Så, varför är metoden viktig för Stockholm Exergi?

– Vi behöver hela tiden kunna ha koll på förändringar och hur nätet mår, berättar Emilio. Flygtermografering är ett värdefullt verktyg i sökandet efter läckor. De visar sig som vita fläckar på bilderna, ungefär som när man röntgar tänderna hos tandläkaren. Hittar man något som kan vara ett misstänkt

läckage går man vidare och tittar på mer information om till exempel temperatur, för att få en helhetsbild.

Emilio jobbar som underhållsingenjör av distributionsnätet vilket innebär att han övervakar och just spårar eventuella läckage. I rollen ingår också att åtgärda de eventuella skador som upptäcks. Om läckaget skulle vara akut står en beredskapsorganisation redo att rycka in - dygnet runt, året om. För konsekvenserna kan annars bli ödesdiga. Om ett så litet hål som 2 millimeter lämnas öppet under ett år läcker det ut varmvatten i en mängd som motsvarar årsbehovet av värme för 27 normalstora lägenheter. Emilio förklarar närmare varför flygtermografering behövs:

– Om vi inte upptäckte läckor i tid skulle det börja med att vattenförlusterna ökade. Därefter skulle man behöva utföra mer

manuellt arbete som både är kostnadsdrivande och kommer med risken att man inte hittar läckagen förrän det är för sent. Också med stora skador som följd då det är hetvatten vi arbetar med.

Cirka hälften av läckorna i Stockholms fjärrvärmenät upptäcks tack vare flygtermografering. Så det råder inget tvivel om att den här tekniken är viktig. Eller att det arbete som Emilio och hans kollegor gör med att analysera data och snabbt åtgärda eventuella skador är avgörande. På alla nivåer.

STOCKHOLM EXERGI är stockholmarnas energibolag. Dygnet runt, året om, tryggar vi den växande Stockholmsregionens tillgång till värme, kyla, el samt hantering av avfallstjänster. Idag är fler än 800 000 stockholmare och drygt 400 sjukhus, datahallar och andra verksamheter anslutna till fjärrvärmenätet, kopplat till våra värme- och kraftvärmeanläggningar från Högdalen i söder till Brista i norr. Med gemensam kraft driver vi Stockholm framåt med potential att bli världens första klimatpositiva huvudstad.

stockholmexergi.se

Dags att skydda dig mot influensan!

Kostnadsfritt från 9 november till 28 februari för dig som är född 1956 eller tidigare, är gravid eller har ökad risk för att bli allvarligt sjuk av influensan. Vaccinera dig så snart du kan! Hitta din vaccinator på 1177.se

Hitta din
vaccinator
på **1177.se**

